

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์วิจิตร ไชยศิลป์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. อาจารย์สมจิต สุวรรณบุษย์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. อาจารย์สุชาดา บุญฤทธิ์ ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอยหล่อ
จังหวัดเชียงใหม่
4. อาจารย์สุพัตรา กาวรรณ อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านในสอย
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
5. อาจารย์ศีกานต์ สร้อยญาณ อาจารย์ 2 โรงเรียนบ้านในสอย
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
6. นายอ่อง คำมัน วิทยากรท้องถิ่น บ้านในสอย ตำบลปางหมู
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
7. นายไพฑูรย์ อินทรักษ์ วิทยากรท้องถิ่น บ้านในสอย ตำบลปางหมู
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
8. นางโสภา ช่อตรง วิทยากรท้องถิ่น บ้านในสอย ตำบลปางหมู
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาคผนวก ข

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดยเน้นหลักการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ

การพัฒนาหน่วยการเรียนการสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดยเน้นหลักการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น หลักสูตรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนในท้องถิ่น เรียนรู้สภาพสังคม เศรษฐกิจ มีความรักความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายไทยใหญ่ มีขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ มีแหล่งวิชาการที่มีค่ามากมายที่สามารถนำมาสนับสนุนการเรียนการสอน และจากการประชุมประชาพิจารณ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอนและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาตินั้น ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงข้อคิดเห็นให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคล และองค์กรในท้องถิ่นเข้ามาร่วมสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องการเรียนรู้การปฏิบัติและสิ่งที่อยู่นอกตำราเรียนซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงพัฒนาหน่วยการเรียนการสอนเรื่องศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยเน้นหลักการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในรูปแบบของหน่วยการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ สามารถปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าต่อไป

จุดประสงค์ทั่วไปของหน่วยการเรียนรู้การสอน

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการสังเกต ศึกษารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ความสัมพันธ์ จัดหมวดหมู่ วางแผน และสรุปเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
3. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ได้เหมาะสม
4. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรักและชื่นชมในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

วิเคราะห์ผู้เรียน

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีเชื้อสายไทยใหญ่
2. นักเรียนมีสภาพความเปราะบางอยู่ในชุมชนคล้ายคลึงกัน
3. นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่ม
4. นักเรียนมีความสนใจศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประชากรเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เวลาที่ใช้ในการสอน

หน่วยการเรียนรู้การสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 หน่วยย่อย มี 20 แผนการสอน ใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 65 คาบ (คาบละ 20 นาที)

คำชี้แจงของหน่วยการเรียนรู้การสอน

หน่วยการเรียนรู้การสอนนี้พัฒนาขึ้นสำหรับครูใช้ในการเรียนการสอนเรื่องศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 4 ศิลปวัฒนธรรม แต่ละหน่วยย่อยประกอบด้วยแผนการสอน ดังต่อไปนี้

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

แผนการสอนที่ 2 การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง ชื่นชมเพื่อนไต ประกอบด้วย 4 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 ประวัติความเป็นมาและเอกลักษณ์ของการเพื่อนไต,
การเลียนแบบการเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 2 การปฏิบัติซำการเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 3 การปฏิรูประบบอย่างการเพื่อนไตโดยคงเอกลักษณ์ทาง
วัฒนธรรมได้เหมาะสม

แผนการสอนที่ 4 การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการเพื่อนไตโดยคงเอกลักษณ์
ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ศิลปะลายไตอ่อนช้อย ประกอบด้วย 4 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 ความหมาย,ประวัติความเป็นมาและการเลียนแบบการวาด
ศิลปะลายไต

แผนการสอนที่ 2 การเลียนแบบการตัดกระดาษเป็นศิลปะลายไตและการ
ปฏิบัติซำ การประดิษฐ์ศิลปะลายไต

แผนการสอนที่ 3 การปฏิรูประบบอย่างการประดิษฐ์ศิลปะลายไต

แผนการสอนที่ 4 การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการประดิษฐ์ศิลปะลายไต
โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประดิษฐ์ประดอยก๊อกชอมต่อ ประกอบด้วย 4 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ ชนิด วัตถุประสงค์การใช้และ
การเลียนแบบการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

แผนการสอนที่ 2 การปฏิบัติซำการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

แผนการสอนที่ 3 การปฏิรูประบบอย่างการประดิษฐ์ก็อกขอมต่อ

แผนการสอนที่ 4 การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการประดิษฐ์ก็อกขอมต่อ
โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง เสียงไพเราะจากมอังกาบ ประกอบด้วย 4 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ การเลียนแบบการประดิษฐ์มอังกาบ

แผนการสอนที่ 2 การเลียนแบบการเคาะมอังกาบและการปฏิบัติซ้ำ

แผนการสอนที่ 3 การปฏิรูประบบอย่างการแสดงมอังกาบ

แผนการสอนที่ 4 การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการแสดงมอังกาบ
โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม

หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง ศิลปะหลากหลายจากนิทรรศการ ประกอบด้วย แผนการสอน
2 แผนการสอน คือ

แผนการสอนที่ 1 การวางแผนโครงการจัดนิทรรศการส่งเสริมและ
อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

แผนการสอนที่ 2 การจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ในแต่ละแผนการสอนได้กำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน แบบทดสอบภาค ความรู้ และเจตคติ แบบประเมินภาคปฏิบัติ และแหล่งวิทยาการไว้แล้ว ครูผู้สอนควรศึกษา หน่วยการเรียนการสอนให้เข้าใจถึงรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ จากหน่วยการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างสูงสุด

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นสิ่งที่แสดงถึงการดำรงชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นที่แสดงถึงความเจริญอกงามในด้านความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะการแสดง ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิต ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกชื่อศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ถูกต้อง 3 ชื่อ
3. นักเรียนจัดศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหมวดหมู่ได้เหมาะสม
4. นักเรียนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นได้

เนื้อหา

1. ความหมายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. ชื่อศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านต่างๆ
4. คุณค่าและความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมกับการดำรงชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนอ่านเนื้อร้องเพลงมาร์ชแม่ฮ่องสอนจากแผนภูมิที่ครูแสดง
2. ครูและนักเรียนสนทนาถึงความหมายเนื้อร้องเพลงมาร์ชแม่ฮ่องสอน
3. นักเรียนร้องเพลงมาร์ชแม่ฮ่องสอนพร้อมกันทั้งชั้น

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วรับบัตรกำหนดงาน บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และของรูปภาพจากครู
2. ครูชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมว่าต้องอ่านบัตรกำหนดงานก่อนแล้วปฏิบัติตามบัตรกำหนดงาน
3. นักเรียนศึกษาบัตรกำหนดงาน แล้วปฏิบัติงานตามขั้นตอน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเนื้อหาและผลงาน
5. ครูตรวจความถูกต้องและแจกการ์ดรูปภาพเป็นรางวัล

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปโดยเติมข้อความลงในแบบสรุปเนื้อหาในประเด็น ความหมายของ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ชื่อของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หมวดหมู่ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตตอบเป็นรายบุคคล แล้วสะสมในแฟ้มสะสมงานของตนเองเมื่อครูตรวจความถูกต้องแล้ว
2. นักเรียนสะสมบัตรกิจกรรมในแฟ้มสะสมงานของกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนภูมิเพลงมาร์ชแม่ฮ่องสอน
2. บัตรกำหนดงาน
3. บัตรเนื้อหา
4. บัตรกิจกรรม

5. บัตรคำตอบ
6. ซองรูปภาพและรูปภาพศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. เพิ่มสะสมงานรายบุคคล
8. เพิ่มสะสมงานกลุ่ม
9. แบบสรุป

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม การร่วมกิจกรรม ความสนใจ
2. สังเกตการซักถาม และตอบคำถาม
3. สังเกตการปฏิบัติตามบัตรกำหนดงาน และผลงานที่นำเสนอ
4. ตรวจสอบความถูกต้องของการสรุป

เพลงมาร์ชแม่ฮ่องสอน

เมืองงามนามแม่ฮ่องสอน
 ซึ่งกาลครั้งก่อนชื่อขจรเลื่องลือเกริกไกร
 มีหมอกมากเหลือเหนือสุดแดนไทย
 พืชพันธุ์ไม้วิไลล้วนเขียวขจี
 แดนอุดมร่มรื่นชื่นบาน
 ตั้งแดนวิมานฟ้าประทานให้เราแห่งนี้
 พระราชคองบุญคู่ขวัญธานี
 เชื้อนผาป้องกันแดนนทีมีหนองจองคำ
 เหล่าประชาสามัคคีมีน้ำใจ
 รักถิ่นแดนไทยป้องกันไว้มิให้ล่วงล้ำ
 ต่างคนต่างทำกินบนดินในน้ำ
 ธรรมชาตินี้มนำเกษตรกรรมมีความก้าวหน้า
 แม่ฮ่องสอนแดนฤดีแดนศรีไพร
 เราต่างภูมิใจห่วงหวงไว้ถิ่นกำเนิดเกิดมา
 ชาติศาสนานั่นมั่นในศรัทธา
 องค์พระราชข้าไพรฟ้าจงรักภักดี

บัตรกำหนดงาน
หน่วยศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง อ่านแล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน

กิจกรรมที่ 1

1. ดำเนินการเลือกประธาน และเลขานุการกลุ่ม
2. นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาที่ 1 เรื่อง ความหมายของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เมื่ออ่านเสร็จแล้วเก็บไว้ในซองเดิม
3. นักเรียนอ่านบัตรคำถามแล้วตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมที่ 1
4. นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรคำตอบที่ 1

กิจกรรมที่ 2

1. ประธานแจกรูปภาพชุด A แก่เพื่อน แล้วสมาชิกของกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับรูปภาพในประเด็นต่อไปนี้
  - (1) เป็นรูปภาพเกี่ยวกับอะไร ตั้งชื่อภาพแต่ละภาพว่าอย่างไร
  - (2) ความหมายของรูปภาพเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอย่างไร
  - (3) ความหมายของรูปภาพมีความสำคัญอย่างไร
2. จัดบันทึกผลการอภิปรายลงบัตรกิจกรรมที่ 2 แล้วส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย

กิจกรรมที่ 3

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 เมื่อปฏิบัติกิจกรรมที่ 2 เสร็จสิ้นแล้ว
2. ประธานแจกรูปภาพชุด B แก่เพื่อน ให้สมาชิกจัดหมวดหมู่รูปภาพ โดยอภิปรายถึงเหตุผลว่ามีเหตุผลในการจัดอย่างไร
3. บันทึกผลการอภิปรายลงแบบบันทึกในบัตรกิจกรรมที่ 3

กิจกรรมที่ 4

1. ศึกษาบัตรคำถามสำหรับกิจกรรมที่ 4
2. ปรึกษากันภายในกลุ่ม แล้วตอบคำถามลงในบัตรกิจกรรมที่ 4
3. นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรคำตอบสำหรับกิจกรรมที่ 4

บัตรเนื้อหา
สำหรับกิจกรรมที่ 1
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง ความเจริญงอกงามของการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ที่แสดงถึงความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี จิตรกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปการแสดง ฯลฯ

บัตรคำถาม
สำหรับกิจกรรมที่ 1
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึงอะไร ?

ถ้าทราบคำตอบก็เขียนลงในบัตรกิจกรรมนะจ๊ะ

บัตรคำตอบ
สำหรับกิจกรรมที่ 1
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึง ความเจริญงอกงามของการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ที่แสดงถึงความเป็นอยู่ ประวัติศาสตร์ วรรณคดี จิตรกรรม ศิลปหัตถกรรม ศิลปการแสดง ฯลฯ

บัตรกิจกรรมที่ 2

เมื่อนักเรียนดูภาพชุด A และอภิปรายภายในกลุ่มแล้ว ให้บันทึกผลการอภิปรายลงในกระดาษแผ่นนี้ แล้วส่งตัวแทนไปรายงานหน้าชั้นเรียน

1. เป็นรูปภาพเกี่ยวกับอะไร

.....

.....

.....

ตั้งชื่อภาพแต่ละภาพว่าอย่างไร

.....

.....

.....

2. ความหมายของรูปภาพเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ความหมายของรูปภาพมีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมที่ 3

ตารางแสดงการจัดหมวดหมู่รูปภาพศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ด้านศิลปหัตถกรรม	ด้านดนตรี-นาฏศิลป์	ด้านความเป็นอยู่

บัตรกิจกรรมที่ 4

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ศิลปวัฒนธรรมด้านศิลปหัตถกรรมมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ศิลปวัฒนธรรมด้านศิลปหัตถกรรมมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของผู้คนในชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

3. ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรี-นาฏศิลป์มีคุณค่าอย่างไร

.....

.....

.....

4. ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรี-นาฏศิลป์มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของผู้คนในชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เวลา 3 คาบ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สมาชิกในสังคมต้องช่วยกันส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนจำแนกการกระทำที่ส่งเสริมและทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกผลของการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้
3. นักเรียนเสนอแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้าน

ศิลปหัตถกรรมและด้านดนตรี-นาฏศิลป์ได้เหมาะสม

เนื้อหา

1. การกระทำที่ส่งเสริมและทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนความหมายของศิลปวัฒนธรรม คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หมวดหมู่ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและความสัมพันธ์ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการดำรงชีวิต

ขั้นตอน

1. นักเรียนรับกระดาษข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ส่งเสริมและทำลายศิลปวัฒนธรรม จากครูกลุ่มละ 4 ข้อความ พร้อมกับบัตรกำหนดงาน บัตรกิจกรรมที่ 1 บัตรกิจกรรมที่ 2 บัตรกิจกรรมที่ 3 และชี้แจงการปฏิบัติตามบัตรกำหนดงาน

2. นักเรียนศึกษาบัตรกำหนดงาน และปฏิบัติตามขั้นตอน

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปเนื้อหาลงในแบบสรุปเนื้อหาที่ครูแจกให้ทุกคน

2. นักเรียนสะสมบัตรกิจกรรมที่ 1 และ 2 ลงในแฟ้มสะสมงานกลุ่ม

3. นักเรียนนำผลงานตามบัตรกิจกรรมที่ 3 ติดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ส่งเสริมและทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น 16 ข้อความ

2. บัตรกำหนดงาน

3. บัตรกิจกรรม

4. ป้ายนิเทศ

5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของการจำแนกการกระทำที่ส่งเสริมหรือทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกผลการอภิปรายเกี่ยวกับผลของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. สังเกตกระบวนการกลุ่ม การร่วมกิจกรรม การปฏิบัติตามขั้นตอน ความกระตือรือร้น การวางแผนทำงาน

4. สังเกตการเสนอแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

บัตรกำหนดงาน
หน่วยศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
แผนการสอนที่ 2 ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง อ่านแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1

1. ประธานแจกบัตรข้อความแก่สมาชิก
2. สมาชิกช่วยกันแยกบัตรข้อความออกเป็น 2 ชุด ดังนี้
ชุดที่ 1 เป็นข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
ชุดที่ 2 เป็นข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. นำบัตรข้อความที่จำแนกแล้วไปใส่ในช่องใส่บัตรข้อความที่ครูเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียนโดยให้ช่องใส่บัตรข้อความที่มีสัญลักษณ์สีเขียวสำหรับใส่บัตรข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและช่องใส่บัตรข้อความที่มีสัญลักษณ์สีแดงสำหรับใส่บัตรข้อความที่ทำลายศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. นักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขเมื่อเห็นว่าไม่ถูกต้อง แล้วบันทึกเฉพาะการกระทำที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 2

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 2 หลังจากปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 เสร็จสิ้นแล้ว
2. สมาชิกอภิปรายภายในกลุ่มเกี่ยวกับผลของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ตอบคำถามในบัตรกิจกรรมที่ 2 แล้วส่งให้ครูตรวจสอบความถูกต้อง
4. เก็บบัตรกิจกรรมใส่แฟ้มสะสมงานของกลุ่ม

กิจกรรมที่ 3

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 หลังจากปฏิบัติกิจกรรมที่ 2 เสร็จสิ้นแล้ว
2. ให้นักเรียนเสนอแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยปากเปล่าภายในกลุ่ม
3. ให้นักเรียนบันทึกข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในกระดาษที่ครูแจกให้
4. นำผลงานมาเสนอโดยการนำมาติดป้ายนิเทศ

การจำแนกบัตรข้อความในกิจกรรมที่ 1

ข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	ข้อความที่บ่งบอกการกระทำที่ทำลาย ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการประชุมสามกูป (หมวกสาน) 2. แต่งกายชุดไทยใหญ่เป็นประจำ 3. จัดเตรียมและประดิษฐ์เครื่องไทยทาน ในปอยส่างลอง 4. ฝึกศิลปะป้องกันตัวแบบไทยใหญ่ 5. สอนนักเรียนทำงานหัตถกรรมพื้นบ้าน 6. ร่วมแสดงศิลปะการแสดงพื้นบ้าน 7. ฝึกประดิษฐ์ภาชนะใส่ข้าวมธุปายาส 8. เลือกชมการขับร้องเพลงแบบไทยใหญ่ (จ๊าคไต) 9. ประดิษฐ์จอบพารา (ปราสาทสำหรับบูชา พระพุทธรเจ้า) ในเทศกาลออกพรรษา 10. ชักชวนเพื่อนแต่งกายชุดไทยใหญ่ 11. เปิดสอนหลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าแบบไทยใหญ่ 12. จัดให้มีปอยส่างลองทุกปี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกแบบเครื่องแต่งกายแบบใหม่แทน ชุดไทยใหญ่ 2. นำลวดลายปานชอยไปตกแต่งชั้นบันได 3. แต่งเนื้อร้องสำหรับการขับร้องเพลงแบบ ไทยใหญ่โดยใช้ภาษาอังกฤษมาผสมผสาน 4. ไม่พูดภาษาไทยใหญ่เพราะไม่ยอมให้ ใครทราบว่ามีความเชื่อสายไทยใหญ่

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง ชื่นชมเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ประวัติความเป็นมาและเอกลักษณ์ของการเพื่อนไต

การเลียนแบบการเพื่อนไต เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

เพื่อนไตเป็นการเพื่อนรำที่มีต้นเค้าทำเพื่อนจากไทยใหญ่ผสมผสานกับทำรำของไทยล้านนา มีท่วงท่าและการแต่งกายที่สวยงาม ทำนองเพลงมีความไพเราะ มีเอกลักษณ์ของชนชาวไทยใหญ่ ควรค่าแก่การศึกษาและเรียนรู้เพราะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกประวัติความเป็นมาของเพื่อนไตพอสังเขป
2. นักเรียนบอกรูปแบบการแต่งกายสำหรับการเพื่อนไตได้ถูกต้อง
3. นักเรียนบอกชนิดเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการเพื่อนไตได้อย่างน้อย 3 ชนิด
4. นักเรียนเพื่อนไตโดยการเลียนแบบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

เนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมาของเพื่อนไต
2. การแต่งกาย คนตรีประกอบการเพื่อนไต
3. การเพื่อนไตโดยการเลียนแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนดูภาพการฟ้อนไต รูปภาพเครื่องดนตรี และเครื่องแต่งกายสำหรับการฟ้อนไต

2. นักเรียนฟังเพลงประกอบการฟ้อนไต

3. นักเรียนตอบคำถาม และสนทนาเกี่ยวกับการฟ้อนไต

ขั้นสอน

1. นักเรียนฟังประวัติความเป็นมาของการฟ้อนไต จากเครื่องบันทึกเสียง

2. นักเรียนตอบคำถามของครูเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการฟ้อนไต

3. นักเรียนชมการสาธิตการฟ้อนไตจากครู 1 เที้ยว โดยครูอธิบายประกอบการ

สาธิต

4. นักเรียนเลียนแบบท่าฟ้อนไต โดยการต่อท่าจนครบทั้ง 9 ท่า

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปความเป็นมาของฟ้อนไต รูปแบบการแต่งกาย และชนิดของเครื่องดนตรีประกอบการฟ้อนไต โดยสรุปปากเปล่า

2. นักเรียนสรุปท่าฟ้อนเรียงลำดับจากท่าที่ 1 ถึง 9 โดยการปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แลบบันทึกเสียง

2. เครื่องบันทึกเสียง

3. รูปภาพการฟ้อนไต และรูปภาพเครื่องดนตรี

4. เครื่องแต่งกายสำหรับฟ้อนไตของจริง

5. ครู

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม การร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ การสรุป

2. สังเกตความถูกต้องการตอบคำถาม

3. สังเกตความถูกต้องจากการปฏิบัติฟ้อนไต

เป็นการฟ้อนที่มีต้นเค้าทำฟ้อนมาจากไทยใหญ่ผสมกับไทยล้านนา มีการแต่งกายแบบไทยใหญ่ ประดิษฐ์ทำฟ้อนโดยนางละหขึ้น ทองเขียว และเรียบเรียงเพลงประกอบทำฟ้อนโดย นายแก้ว ทองเขียว อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนห้องสอนศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน ใน พ.ศ.2509 ได้จัดการฟ้อนได้รับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ณ ท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน

ต่อมาวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ได้นำเอาศิลปะการฟ้อนนี้มาจัดเป็นแบบแผนการฟ้อนสำหรับนักศึกษาและมีการนำเอาเครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือมาบรรเลงแทนเครื่องดนตรีแบบเดิม

ภาพ 1 การฟ้อนไต

แหล่งข้อมูล : นายคาร์ณี ทองเขียว ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง การฟ้อนไต

ชื่อ นางพัชราภรณ์ วิมาลัย

อายุ 37 ปี

ที่อยู่ 38 ถนนสิงหนาทบำรุง ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติการฝึกการฟ้อนไต

ได้รับการถ่ายทอดจากนายแก้ว และนางละหิ๋น ทองเขียว ผู้เป็นปู่และย่า (ปัจจุบันถึงแก่กรรม) ซึ่งเป็นผู้เรียบเรียงเพลงประกอบการฟ้อนและออกแบบท่าฟ้อน เริ่มฝึกฟ้อนเมื่ออายุ 10 ปี ได้แสดงในงานประเพณีต่างๆ และแสดงเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นประจำ เคยได้นำมาถ่ายทอดแก่นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแสดงในนิทรรศการวิชาการที่ศูนย์การค้าแอร์พอดพลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ.2536

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง ชื่นชมเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 4 เรื่อง การปฏิบัติซำการเพื่อนไต

เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การเพื่อนไตเป็นศิลปการแสดงของชนชาวไทยใหญ่ที่มีท่วงท่าการเพื่อนที่สวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน การฝึกปฏิบัติให้ถูกต้องเน้นการช่วยส่งเสริมและสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเพื่อนไตได้ถูกต้องและแม่นยำ
2. นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เหมาะสม
3. นักเรียนแสดงออกถึงความรักและชื่นชมศิลปะการแสดงเพื่อนไต

เนื้อหา

การปฏิบัติซำการเพื่อนไต

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนท่าเพื่อนไตที่เคยเรียนแบบจากครู

ขั้นสอน

2. ครูชี้แจงการสังเกตสัญญาณการเปลี่ยนท่าจากเสียงดนตรีประกอบการเพื่อน
3. นักเรียนเพื่อนประกอบเพลงพร้อมกันทั้งชั้น
4. นักเรียนเพื่อนประกอบเพลงโดยแยกปฏิบัติเป็นกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปทำฟ็อน และสัญญาณเปลี่ยนทำจากเสียงคนตรี

สื่อการเรียนการสอน

1. แแถบ้นทีกเสียง
2. เครื่องบ้นทีกเสียง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม การร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ การสรุป
2. สังเกตความถูกต้องของการปฏิบัติ

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง ชื่นชมเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การปฏิรูปแบบอย่างการเพื่อนไตโดยคง

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

เพื่อนไต เป็นศิลปการแสดงของชนชาวไทยใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชนรุ่นหลังควรอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนปฏิรูปแบบอย่างการเพื่อนไต โดยคงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้เหมาะสม
2. นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เหมาะสม
3. นักเรียนแสดงออกถึงความรักและชื่นชมศิลปปะการเพื่อนไต

เนื้อหา

การแสดงออกทางศิลปปะการแสดงเพื่อนไตในแนวทางเฉพาะ โดยคงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ ซึ่งได้แก่

1. รูปแบบของการแต่งกาย
2. การวางเท้าและจังหวะการวางเท้า
3. ดนตรีประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนการเพื่อนไตที่เคยเรียนไปแล้ว 1 เที้ยว

ขั้นตอน

1. ครูแจกบัตรกำหนดงาน บัตรเนื้อหา และแบบประเมินการปฏิบัติการณ์เพื่อนไตให้
2. นักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม และชี้แจงขั้นตอนปฏิบัติ
3. นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนบัตรกำหนดงาน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการเพื่อนรำ

และการปฏิรูปแบบอย่าง

5. นักเรียนแสดงผลงานของกลุ่มตน

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงผลงานที่มีการปฏิรูปแบบอย่างการเพื่อน
2. นักเรียนประเมินผลงานกลุ่มเพื่อน และวิจารณ์ผลงานของกลุ่มเพื่อน
3. นักเรียนสรุปเอกลักษณ์ของการเพื่อนไต

สื่อการเรียนการสอน

1. แลบบันทึกเสียงและเครื่องบันทึกเสียง
2. วัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนหามาเอง (ส่งล่วงหน้า)
3. แบบประเมิน โดยเพื่อน และประเมิน โดยครู

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม สังเกตกระบวนการทำงาน สังเกตการสรุป
2. สังเกตความถูกต้องของการปฏิบัติ
3. สังเกตผลงานที่แสดงออก

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 2 เรื่อง ชื่นชมเพื่อนไต

แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการเพื่อนไตโดยคง

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

เพื่อนไต เป็นศิลปะการแสดงของชนชาวไทยใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ชนรุ่นหลังควรอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิม และพัฒนาให้เหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสร้างรูปแบบการเพื่อนไตในรูปแบบเฉพาะตนอย่างมีทักษะที่สมบูรณ์
2. นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้เหมาะสม
3. นักเรียนปฏิบัติตนและชื่นชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

เนื้อหา

การสร้างรูปแบบการเพื่อนไตในรูปแบบเฉพาะตน โดยยังคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนการเพื่อนไตตามแบบแผนดั้งเดิม 1 เที้ยว
2. ทบทวนการปฏิรูประบบอย่างการเพื่อนไต

ชั้นสอน

1. นักเรียนนำบัตรกิจกรรมที่กลุ่มบันทึกการปฏิรูประบบอย่างการฟ้อนในการเรียนครั้งก่อนมาเสนอในการประชุมของชั้นเรียน
2. นักเรียนทั้งชั้นปรึกษาเพื่อวางแผนการสร้างรูปแบบการฟ้อนไตในรูปแบบเฉพาะตนโดยคงความเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเดิมไว้
3. นักเรียนทั้งชั้นปฏิบัติฟ้อนไตที่เป็นผลงานใหม่และได้มาจากการกลั่นกรองของชั้นเรียน
4. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ชั้นชมฟ้อนไต ผลงานใหม่ของพวกเราเป็นการบ้านรายบุคคล

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปความแตกต่างของผลงานใหม่กับการฟ้อนไตแบบแผนเดิม
2. นักเรียนสรุปเหตุผลการสร้าง ความแตกต่างของผลงานใหม่
3. นักเรียนส่งตัวแทนกล่าวแสดงความขอบคุณครูผู้เป็นวิทยากร

สื่อการเรียนการสอน

1. เครื่องแต่งกายได้แก่ เสื้อ ผ้าถุง สไบ
2. แถบบันทึกเสียง
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. วัสดุอุปกรณ์ประกอบฟ้อน
5. หัวข้อสำหรับเรียงความ
6. บัตรกิจกรรมจากแผนการสอนที่ 5

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ และการแสดงออก
2. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของผลงานการเรียงความ และการฟ้อนไต
3. วัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้แบบประเมินการฟ้อนไต

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ศิลปะลายไตอ่อนช้อย

แผนการสอนที่ 7 เรื่อง ความหมาย, ประวัติความเป็นมาและการเลียนแบบ

การวาดศิลปะลายไต

เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ศิลปะลายไต (ไทยใหญ่) มีลักษณะเป็นลายเครือเถาทำเป็นลายฉลุกระดาษสำหรับสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นเครื่องบูชา เครื่องไทยธรรม ประดับซุ้มต่างๆ หรือเจาะสังกะสี และฉลุไม้ประดับอาคาร เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาวไตที่สืบสานกันมาเป็นเวลาช้านาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของศิลปะลายไตได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกความหมายของศิลปะลายไตได้
3. นักเรียนบอกประวัติความเป็นมาของศิลปะลายไตได้
4. นักเรียนวาดลวดลายศิลปะลายไตโดยการเลียนแบบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

เนื้อหา

1. ความหมายของศิลปะลายไต
2. ความสำคัญของศิลปะลายไต
3. ประวัติความเป็นมาของศิลปะลายไต
4. การวาดลวดลายศิลปะลายไต

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูพานักเรียนศึกษานอกสถานที่โดยไปชมและสังเกตลวดลายศิลปะลายไตที่วัดบ้านในสอย

ขั้นสอน

1. ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประดิษฐ์ศิลปะลวดลายปานชอย (นายไพฑูรย์ อินทรักษ์)
  2. นักเรียนฟังประวัติความเป็นมาของศิลปะลายไต, ความหมาย และความสำคัญของศิลปะลายไตจากวิทยากร
  3. วิทยากรสาธิตการวาดลวดลายศิลปะลายไตลงบนกระดาษ
  4. นักเรียนดูการสาธิตและเลียนแบบการวาดลวดลายศิลปะลายไตลงบนกระดาษ
- กลุ่มละ 2 ลาย
5. นักเรียนแสดงผลงานการวาดลวดลายศิลปะลายไตที่ได้จากการเลียนแบบ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนวิจารณ์ผลงานของตนเองและของเพื่อน โดยการวิจารณ์ปากเปล่า ในประเด็นความสวยงาม และความเหมือนต้นแบบ
2. นักเรียนสรุปความหมาย ความสำคัญ และประวัติความเป็นมาของศิลปะลวดลายศิลปะลายไตลงในแบบสรุปเนื้อหาเป็นรายบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

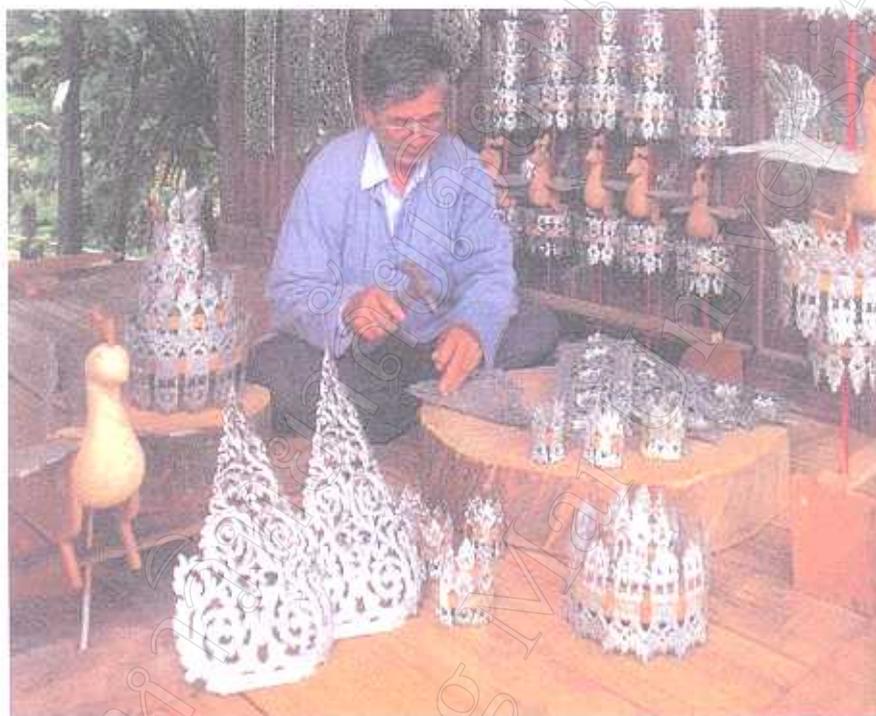
1. กระดาษสำหรับฝึกวาด
2. ดินสอ
3. สถานที่จริง (วัดบ้านในสอย)
4. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศิลปะลายไตที่อยู่ในท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม ความมีวินัย คุณลักษณะในการทำงาน การวิจารณ์
2. การอภิปราย การสรุป มารยาทในการฟัง
3. วิทยากรตรวจผลงานการวาด

ศิลปะลายไต อนุমানได้ว่า ก่อกำเนิดมานับพันปีเช่นเดียวกับศิลปะลายไต คือ ราวพุทธศตวรรษที่ 9 โดยการรับเอาวัฒนธรรมทางศาสนาจากประเทศอินเดีย

ศิลปะลายไต มีความสำคัญคือ ใช้ประดับตามชั้นของปราสาทหรือองค์พารา ใช้เป็นเครื่องบูชา ตกแต่งเครื่องไทยธรรม ประดับซุ้มต่าง ๆ ประดับตกแต่งโคมไฟ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ชนชาวไทย ได้สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน

ภาพ 2 การประดิษฐ์ศิลปะลายไต

แหล่งข้อมูล : อาจารย์ประเสริฐ ประดิษฐ์ สศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติบุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายไพฑูรย์ อินทรักษ์

อายุ 50 ปี

ที่อยู่ 51/1 หมู่ 4 ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติการฝึกประดิษฐ์ศิลปะลายไต

เริ่มฝึกเมื่ออายุ 36 ปี โดยวิธีจดจำจากช่างทำปานชอย แล้วนำมาเลียนแบบและฝึกปฏิบัติซ้ำจนคล่อง ช่างที่เป็นต้นแบบคือ นายไพฑูรย์ ปราณิตศิลป์ (สลาเจ่ง) ซึ่งเป็นช่างผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม สาขางานช่างฝีมือ ปี พ.ศ.2534 เป็นช่างผู้มีชื่อเสียงและมีผลงานมากมายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ศิลปะลายไตอ่อนช้อย

แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การเลียนแบบการตัดกระดาษเป็นศิลปะลายไตและการปฏิบัติซ้ำ การประดิษฐ์ศิลปะลายไต เวลา 3 คาบ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การวาดและฉลุกระดาษศิลปะลายไตต้องปฏิบัติด้วยความประณีตและแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของศิลปะลายไต เพื่อดำรงไว้ซึ่งมรดกของวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนฉลุกระดาษเป็นลวดลายศิลปะลายไต โดยการเลียนแบบจากวิทยากรได้อย่างน้อย 2 ลาย
2. นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปะลายไตได้
3. นักเรียนแสดงออกถึงความรักและชื่นชมในศิลปะลายไต

เนื้อหา

การฉลุกระดาษเป็นลวดลายศิลปะลายไต

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนสังเกตลวดลายศิลปะลายไตที่วิทยากรนำมาแสดง

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มปรึกษากัน เพื่อเลือกตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบและให้เหตุผลการเลือก โดยเลือกเพียง 1 แบบ
2. วิทยากรสาธิตการวาด และฉลุกระดาษเป็นลายศิลปะลายไต

3. นักเรียนสังเกตการสาธิตการวาดและการฉลุกระดาษเป็นลวดลายศิลปะลายใต้
4. นักเรียนปฏิบัติกรวาดและฉลุลายศิลปะลายใต้โดยการเลียนแบบ
5. นักเรียนแสดงผลงานของกลุ่มที่ได้จากการเลียนแบบ และประกวดผลงาน
ขั้นสรุป
  1. นักเรียนวิจารณ์ผลงานของกลุ่มตนและกลุ่มอื่น ในประเด็นความสวยงามและความเหมือนต้นแบบ
  2. นักเรียนสรุปศิลปะเฉพาะ และกลวิธีในการวาดและฉลุลวดลายศิลปะลายใต้

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษ
2. ดินสอ
3. กรรไกร
4. แผนภูมิแสดงลวดลาย
5. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตกระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน การให้เหตุผล คุณลักษณะในการทำงาน
2. การวิจารณ์ผลงาน และการสรุป
3. ตรวจผลงาน

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ศิลปะลายไตอ่อนช้อย

แผนการสอนที่ 9 เรื่อง การปฏิรูประบบอย่างการประดิษฐ์

ศิลปะลายไต

เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ศิลปะลายไตเป็นงานที่มีเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยใหญ่ ที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้ได้ผลงานที่สวยงาม อ่อนช้อย เพื่อดำรงไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนประดิษฐ์ลวดลายศิลปะลายไตที่สวยงาม
2. นักเรียนประดิษฐ์ลวดลายศิลปะลายไตได้ด้วยความชำนาญ
3. นักเรียนนำผลงานไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

เนื้อหา

การปฏิบัติซ้ำการประดิษฐ์ศิลปะลายไตบนกระดาษ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนศิลปะเฉพาะในการประดิษฐ์ลวดลายศิลปะลายไต

ขั้นสอน

1. นักเรียนประดิษฐ์ศิลปะลายไตบนกระดาษโดยปฏิบัติซ้ำ ใน 1 ลายที่กลุ่มเลือกไว้แล้ว

2. นักเรียนนำผลงานไปประดับตกแต่งชั้นเรียน ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนประเมินผลงานกลุ่ม และเสนอแนวทางปรับปรุงผลงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษ
2. กรรไกร
3. ดินสอ
4. ป้ายนิเทศ

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตทักษะกระบวนการกลุ่ม คุณลักษณะการทำงาน

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 3 เรื่อง ศิลปะลายไตอ่อนช้อย

แผนการสอนที่ 10 เรื่อง การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการประดิษฐ์ศิลปะลายไต

โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การประดิษฐ์ลวดลายศิลปะลายไต สามารถเลือกใช้วัสดุได้หลากหลาย และควรคงความเป็นศิลปะลายไตไว้เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเลือกวัสดุในการผลิตศิลปะลายไต โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม
2. นักเรียนประดิษฐ์ศิลปะลายไตตามแนวคิดและความถนัดของตนโดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม
3. นักเรียนปฏิบัติตนในการดำรงรักษาศิลปะลายไตได้เหมาะสม
4. นักเรียนแสดงออกถึงความรักและชื่นชมศิลปะลายไต

เนื้อหา

1. การแสดงออกทางการประดิษฐ์ศิลปะลายไตในแนวทางวัฒนธรรมดั้งเดิม ได้แก่
  - 1.1 มีความอ่อนช้อยแสดงความเป็นศิลปะลายไต เช่น เป็นลายเครือเถา
  - 1.2 มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อการประดับ ตกแต่งเครื่องบูชา, โคม, ชุ่ม, ปราสาท
2. การแสดงผลงานใหม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนศึกษาผลงานของกลุ่มอื่น และจากตัวอย่างในแผนภูมิ
2. ครูทบทวนการประยุกต์ใช้วัสดุอื่นมาประดิษฐ์ศิลปะปะลาวยไต ได้แก่ กระจ่างน้ำ

อัตรลม ใบดอง ผ้ำ

ขั้นสอน

1. นักเรียนประดิษฐ์ลวดลายศิลปะปะลาวยไตใหม่ทีนออกเหนือจาก 1 ลายที่เลือก โดยเลือกจากตัวอย่างในแผนภูมิ
2. นักเรียนประยุกต์ใช้วัสดุที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล
3. นักเรียนแสดงผลงานที่ปฏิรูปโดยการใ้วัสดุอื่นมาประดิษฐ์
4. นักเรียนออกแบบลวดลายศิลปะปะลาวยไตตามแนวคิดของตน โดยใช้วัสดุที่ตนถนัด
5. นักเรียนแสดงผลงานลวดลายศิลปะปะลาวยไต ที่สร้างขึ้นใหม่ตามแนวคิดและความถนัดของตน โดยคงความเป็นเอกลักษณ์คือ เป็นลายเครือเถา หรือบัวคว่ำ บัวหงาย
6. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ศิลปะปะลาวยไตอ่อนช้อย

ขั้นสรุปร

1. นักเรียนวิจารณ์ผลงานเพื่อน ในประเด็นความสวยงาม เอกลักษณ์เดิม และความแตกต่างจากต้นแบบ
2. นักเรียนสรุปความแตกต่างของผลงานตนที่แตกต่างไปจากการเลียนแบบ
3. นักเรียนส่งตัวแทนกล่าวแสดงความขอบคุณวิทยากร

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. กระจ่างน้ำ
2. ดินสอ
3. กรรไกร
4. วัสดุอื่น เช่น ใบดอง ผ้ำ กระจ่างอัตรลม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การวิจารณ์ผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออก
2. ตรวจผลงาน

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประดิษฐ์ประดอยก๊อกชอมต่อ
 แผนการสอนที่ 11 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ ชนิด วัตถุประสงค์การใช้และ
 การเลียนแบบการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ เวลา 4 คาบ
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ก๊อกชอมต่อ คือ กระถางประดิษฐ์จากใบตองเพื่อการถวายทาน เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชนชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของก๊อกชอมต่อได้
2. นักเรียนบอกความสำคัญของก๊อกชอมต่อได้
3. นักเรียนบอกชนิดและลักษณะพิเศษของก๊อกชอมต่อแต่ละชนิดได้
4. นักเรียนบอกวัตถุประสงค์การเลือกใช้ก๊อกชอมต่อแต่ละชนิดได้
5. นักเรียนประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อโดยการเลียนแบบจากวิทยากรได้อย่างน้อย 2 ชนิด

เนื้อหา

1. ความหมายและความสำคัญของก๊อกชอมต่อ
2. ชนิดและลักษณะพิเศษ
3. วัตถุประสงค์การเลือกใช้
4. การประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักวิทยากร
2. นักเรียนสังเกตตัวอย่างก๊อชอมต่อที่วิทยากรนำมาให้ดู

ขั้นสอน

1. วิทยากรบอกความหมาย, ความสำคัญ, ชนิด และลักษณะพิเศษของก๊อชอมต่อแต่ละชนิด

2. วิทยากรสาธิตการประดิษฐ์ก๊อชอมต่อทีละแบบ
3. นักเรียนเลียนแบบประดิษฐ์ก๊อชอมต่อทีละแบบ
4. นักเรียนแสดงผลงานที่มาจากการเล่นแบบทั้ง 3 แบบ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปปากเปล่าเกี่ยวกับความหมาย ชนิด ลักษณะพิเศษ และวัตถุประสงค์การใช้ก๊อชอมต่อ แล้วบันทึกลงแบบสรุปเนื้อหา

2. นักเรียนวิจารณ์ผลงานตนเอง และของเพื่อน ในประเด็นความสวยงาม ความปราณีต และความเหมือนกับต้นแบบ

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตอง
2. ไม้กลัด
3. กรรไกร
4. ผ้าสำหรับเช็ดตอง
5. ตัวอย่างก๊อชอมต่อ
6. วิทยากร
7. อาหารถวายทานสำหรับบรรจุในกระทงคือ ข้าว ขนมน ผลไม้

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตกระบวนการกลุ่ม คุณลักษณะในการทำงาน

ก๊อกชอมต๋อ

ก๊อกชอมต๋อ เป็นกระทงขนาดเล็ก ประดิษฐ์จากใบตอง ชาวไทยใหญ่นิยมใช้บรรจุอาหาร
สำหรับการถวายทาน

ชนิดของก๊อกชอมต๋อและวัตถุประสงค์การใช้

1. ปากแหลม

ชนิดปากแหลมประดิษฐ์เป็นแบบ 4 กลีบ หรือ 5 กลีบก็ได้

ภาพ 3 ก๊อกชอมต๋อแบบปากแหลม

2. ปากเปียง (เปียง หมายถึง เท่ากัน)

นิยมใช้ถวายทานให้แก่ผู้เสียชีวิตไปแล้ว

ภาพ 4 ก๊อกชอมต๋อแบบปากเปียง

3. ตีนจ้าง (จ้าง หมายถึง ช้าง ตีนจ้าง หมายถึง เท้าช้าง)

เป็นกระทงขนาดใหญ่กว่า 2 แบบแรก นิยมใช้บูชาพระประธานที่ประดิษฐานในวัด
บูชาตอนเช้ามีคในวันพระ ในเทศกาลเดือน 10 และ เดือน 11 เรียกว่า “ค่างขอมค้อโหลง” หมายถึง
ถวายนานหรือถวายเป็นรูปปายาส

ภาพ 5 ก้อกขอมค้อแบบตีนจ้าง

ภาพ 6 การบรรจุอาหารในก้อกขอมค้อ

แหล่งข้อมูล : นางโสภา ชี้อตรง บุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นการประดิษฐ์ก้อกขอมค้อ
บ้านสนสอย ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติบุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น**เรื่อง การประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ**

ชื่อ   นางโสภา ช่อตรง

อายุ   23 ปี

ที่อยู่   3/1 หมู่ 4 บ้านในสอย ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติการฝึกหัดประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

เริ่มฝึกเมื่ออายุ 15 ปี โดยการเลียนแบบจากมารดาและผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน มีการ
ตัดแปลงการประดิษฐ์เมื่อเห็นตัวอย่างที่มีผู้นำมาถวายที่วัด และพัฒนาฝีมือมาเรื่อยๆ

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประดิษฐ์ประดอยก๊อกชอมต่อ
แผนการสอนที่ 12 เรื่อง การปฏิบัติซ้ำการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ เวลา 3 คาบ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ก๊อกชอมต่อเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีความปราณีตและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมชนรุ่น
หลังน่าจะ ได้ฝึกประดิษฐ์ให้เกิดความชำนาญ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อได้ประณีตและสวยงามอย่างน้อย 2 แบบ
2. นักเรียนนำก๊อกชอมต่อที่ประดิษฐ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนมีความรักและชื่นชมศิลปปะการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

เนื้อหา

การปฏิบัติซ้ำในการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทบทวนชนิดของก๊อกชอมต่อ และลักษณะพิเศษของแต่ละชนิด

ขั้นสอน

1. นักเรียนประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อได้ทั้ง 3 แบบ โดยปฏิบัติซ้ำจนเกิดความชำนาญ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกผลงานเข้าประกวด กลุ่มละ 3 แบบ

3. นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ผลงานกลุ่มตน และกลุ่มเพื่อน ในประเด็นความสวยงาม ความปราณีต และความเหมือนต้นแบบ

ขั้นสรุป

1. วิทยากร ครู นักเรียน ช่วยกันตัดสินการประกวดผลงาน และมอบรางวัลกลุ่มที่ชนะเลิศ
2. นักเรียนนำกิ่งกชอมต่อที่ประดิษฐ์ไปใช้ที่บ้านและที่วัด

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตอง
2. ไม้กลัด
3. กรรไกร
4. มีด
5. ผ้าเช็ดใบตอง
6. รางวัลสำหรับกลุ่มที่ชนะเลิศประกวด
7. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงาน
2. สังเกตทักษะกระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน คุณลักษณะ การทำงาน สังเกตการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประดิษฐ์ประดอยก๊อ๊กหอมต่อ
แผนการสอนที่ 13 เรื่อง การปฏิรูปแบบอย่างการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อ เวลา 3 คาบ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ก๊อ๊กหอมต่อเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่นิยมประดิษฐ์และนำไปใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาของชาวไทยใหญ่ ซึ่งสามารถคิดแปลงวิธีการประดิษฐ์โดยยังคงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิมในด้านประโยชน์ใช้สอย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนปฏิรูปแบบอย่างการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อในแนวทางวัฒนธรรมของตนได้อย่างเหมาะสม
2. นักเรียนนำผลงานไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

เนื้อหา

การประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อในแนวทางวัฒนธรรมเดิมของไทยใหญ่ ได้แก่ การประดิษฐ์จากใบตองและบรรจุอาหารเพื่อการถวายทาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนชมตัวอย่างก๊อ๊กหอมต่อที่เพื่อนนำมาจากบ้าน ซึ่งเป็นผลงานของผู้ปกครอง และมีหลากหลายรูปแบบ
2. ครูและนักเรียนสนทนาและอภิปรายถึงลักษณะและวิธีการประดิษฐ์

ขั้นสอน

1. นักเรียนสังเกตวิธีการประดิษฐ์ที่ออกขอมต่อแต่ละรูปแบบที่นักเรียนนำมาจากบ้าน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายในกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นเรียน
3. ครูและนักเรียนสรุปความเหมือน(วัสดุประสังค์การใช้และวัสดุ) และความแตกต่าง (วิธีการประดิษฐ์)
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิรูปแบบอย่างการประดิษฐ์ โดยตัดแปลงวิธีการประดิษฐ์ แต่ใช้วัสดุเดิม และมีวัสดุประสังค์การใช้เหมือนเดิม
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงผลงานที่ปฏิรูปวิธีการประดิษฐ์ แต่ใช้วัสดุและมีวัสดุประสังค์การใช้เหมือนเดิม

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มคัดเลือกส่งผลงานเข้าประกวด วิทยากรและครูตัดสิน
2. นักเรียนวิจารณ์ผลงานกลุ่มตน และกลุ่มเพื่อน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปวิธีการประดิษฐ์ และปรับปรุงงาน
4. นักเรียนนำผลงานไปใช้จริง

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตอง
2. มีด
3. กรรไกร
4. ผ้าเช็ดใบตอง
5. ตัวอย่างที่ออกขอมต่อ
6. รางวัลสำหรับกลุ่มที่ชนะเลิศ
7. ไม้กลัด
8. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจสอบผลงาน
2. สังเกตกระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน คุณลักษณะในการทำงาน การนำไปใช้

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 4 เรื่อง ประดิษฐ์ประดอยก๊อ๊กหอมต่อ

แผนการสอนที่ 14 เรื่อง การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อ

โดยคงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

ก๊อ๊กหอมต่อ เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่นิยมประดิษฐ์และนำไปใช้ในพิธีกรรมทางพุทธศาสนาซึ่งสามารถดัดแปลงวิธีการเพื่อความสวยงาม โดยคงเอกลักษณ์วัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ชนรุ่นหลังควรฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ เพื่อรักษาไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสร้างผลงานใหม่ในการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อ และคงความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม
2. นักเรียนนำผลงานไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. นักเรียนแสดงออกถึงความรักและชื่นชมในศิลปะการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อ

เนื้อหา

สร้างผลงานใหม่ในการประดิษฐ์ก๊อ๊กหอมต่อ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ทบทวนแนวทางการปรับปรุงผลงานของการเรียนการสอนครั้งที่แล้ว

2. นักเรียนเสนอแนวทางตัดแปลงวิธีการ แต่คงอนุรักษ์ด้านประโยชน์ใช้สอย และวัสดุในการประดิษฐ์

ขั้นตอน

1. นักเรียนออกแบบและประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อคนละ 1 แบบโดยบรรจุอาหารถวายนด้วย
2. นักเรียนนำผลงานใหม่ที่ตนเองประดิษฐ์ขึ้นส่งเข้าประกวด
3. วิทยากรและครูตัดสินผลงาน
4. นักเรียนที่ชนะเลิศรับรางวัล 3 คน
5. นักเรียนเรียงความเรื่อง ผลงานประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อของฉัน เป็นการบ้านชั้นสรุป
  1. นักเรียนประกวดผลงาน วิเคราะห์ผลงานของตนและของเพื่อน
  2. สรุปลักษณะของผลงานที่ชนะเลิศ
  3. นักเรียนส่งตัวแทนกล่าวแสดงความขอบคุณวิทยากร

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบตอง
2. กรรไกร
3. มีด
4. ผ้าสำหรับเช็ดใบตอง
5. อาหารบรรจุในก๊อกชอมต่อ
6. รางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศ
7. ไม้ก่อด
8. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตกระบวนการ คุณลักษณะในการทำงาน และการแสดงออก

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง เสียงไพเราะจากมองกา

แผนการสอนที่ 15 เรื่อง ความหมาย ความสำคัญ การเลียนแบบการประดิษฐ์

มองกา

เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

มองกาเป็นเครื่องดนตรีทำจากไม้ไผ่ ที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชนชาวไตดั้งเดิมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ดัดแปลงทัพพีคนข้าวมาเป็นเครื่องดนตรี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของมองกาได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกความสำคัญของมองกาได้
3. นักเรียนประดิษฐ์มองกาได้คนละ 1 คู่

เนื้อหา

1. ความหมายของมองกา
2. ความสำคัญของมองกา
3. การประดิษฐ์มองกา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม และดำเนินการเลือกประธานและเลข
2. นักเรียนอภิปรายภายในกลุ่มถึงความหมายของมองกาตามความเข้าใจของตน

ขั้นสอน

1. นักเรียนพบวิทยากรและฟังวิทยากรเล่าถึงความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมาของ มองกอก และประวัติการฝึกของวิทยากร
2. นักเรียนซักถามวิทยากรตามความสนใจ
3. นักเรียนชมการสาธิตการเคาะมองกอก
4. นักเรียนสังเกตการสาธิตการประดิษฐ์มองกอกจากไม้ไผ่ของวิทยากร
5. นักเรียนฝึกประดิษฐ์มองกอกโดยเลียนแบบคนละ 1 คู่

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปปากเปล่าถึง ความหมาย ความสำคัญ ของมองกอก
2. นักเรียนสรุปวิธีการประดิษฐ์มองกอก
3. นักเรียนบันทึกบทสรุป แบบสรุป แล้วเก็บใบเพิ่มสะสมผลงานของกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

1. ไม้ไผ่
2. มีด
3. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตกระบวนการกลุ่ม กระบวนการทำงาน คุณลักษณะในการทำงาน

ศิลปะการแสดงมอังกา

“มอังกา” มาจากคำ 2 คำ คือ คำว่า “มอง” และ “กาท”

“มอง” หมายถึง ม้อง

“กาท” หมายถึง ทักษิณข้าวที่ทำมาจากไม้ไผ่

มอังกา เป็นศิลปะการแสดงที่ใช้อุปกรณ์ที่เลียนแบบจากทัพพีที่ทำจาก ไม้ไผ่มาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องดนตรี ประกอบด้วยกาท จำนวน 1 คู่ นำมาเคาะให้เกิดเสียงต่ำสูงตามการบังคับของมือและมีการก้าวเท้าตามแบบแผนการฟ้อนกัณฑ์ (ฟ้อนนกกของไทใหญ่) ผู้แสดงแต่งกายแบบไทใหญ่ นิยมแสดงในงานบุญประเพณีและงานรื่นเริงต่าง ๆ

ภาพ 7 การแสดงมอังกา

การประดิษฐ์มองกาก

อุปกรณ์

1. ไม้ไผ่ ขาวประมาณ 10 นิ้ว

วิธีการ

1. ตากไม้ไผ่ให้ขาวประมาณ 7 นิ้ว (ดังภาพ 8)
2. ใช้มีดคดแต่งให้มีลักษณะเหมือนทัพพีคนข้าว
3. เหลา ตกแต่งให้เรียบร้อย

ภาพ 8 มองกาก

แหล่งข้อมูล : นานทน คำอ่อง บุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง มองกาก บ้านในสอย
ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติบุคคลผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายอ่อง คำมัน

อายุ 75 ปี

ที่อยู่ 86 หมู่ 4 บ้านในสอย ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประวัติการฝึกมองกา

เริ่มฝึกเมื่ออายุ 12 ปี ฝึกด้วยตนเองเนื่องจากใช้เป็นของเล่นระหว่างไปเลี้ยงควาย จากนั้นก็พัฒนาตีลามารเรื่อยๆ เคยแสดงในงานประเพณี และรับเชิญไปแสดงที่อื่น

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง เสียงไพเราะจากมองกา

แผนการสอนที่ 16 เรื่อง การเลียนแบบการเคาะมองกาและการปฏิบัติซ้ำ เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การเคาะมองกาให้เกิดเสียงดนตรีที่ไพเราะและมีลีลาสวยงามนั้น มีแบบแผนการ
อย่างเท่าและจังหวะการเคาะที่ควรศึกษาและฝึกปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเลียนแบบการเคาะมองกาจากวิทยากรได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนมีความรักและชื่นชมศิลปะการแสดงมองกา

เนื้อหา

การเคาะมองกาโดยการเลียนแบบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนฟังตัวอย่างการเคาะมองกาจากแถบบันทึกเสียง

ขั้นสอน

1. นักเรียนสังเกตการสาธิตการอย่างเท่าของวิทยากรแล้วเลียนแบบ
2. นักเรียนสังเกตการสาธิตการเคาะมองกาของวิทยากรแล้วเลียนแบบ
3. นักเรียนสังเกตการสาธิตการอย่างเท่าพร้อมทั้งเคาะมองกาของวิทยากรแล้วเลียนแบบ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนสรุปการย่างเท้าและการเคาะมองกาท
2. นักเรียนจดบันทึกข้อสรุป แล้วเก็บในแฟ้มสะสมงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. ไม้ไผ่ที่ประดิษฐ์เป็นมองกาทแล้ว
2. แถบบันทึกเสียง
3. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตกระบวนการกลุ่ม กระบวนการทางทักษะ ความสนใจ

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง เสียงไฟระจากมองกา

แผนการสอนที่ 17 เรื่อง การปฏิรูประบบอย่างการแสดงออก เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การย่างเท้าและการเคาะมองกาให้น่าดูและเกิดเสียงไฟระ ต้องมีการฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและแม่นยำ เพื่อดำรงไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเคาะมองกาได้ถูกต้องตามแบบแผน
2. นักเรียนเคาะมองกาได้ไพเราะ และมีลีลาสวยงาม
3. นักเรียนมีความรักและชื่นชมศิลปะการแสดงมองกา

เนื้อหา

การฝึกเคาะมองกาโดยการปฏิบัติซ้ำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนวิธีการย่างเท้า และการเคาะมองกา

ขั้นสอน

1. นักเรียนฝึกปฏิบัติตามวิธีการที่เคยเรียน ในครั้งที่ผ่านมา โดยฝึกรวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีวิทยากรคอยเสนอแนะวิธีที่ถูกต้อง
2. นักเรียนวิจารณ์การแสดงภายในกลุ่ม

ขั้นสรุป

1. นักเรียนแสดงการเคาะมองอากาศร่วมกัน ทั้งชั้น
2. นักเรียนสรุปจุดค้อยของการปฏิบัติและแก้ไข

สื่อการเรียนการสอน

1. มองกา
2. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการแสดงออก
2. สังเกตกระบวนการกลุ่ม ความสนใจ การสรุป

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 5 เรื่อง เสียงไพเราะจากมองกา

แผนการสอนที่ 18 เรื่อง การสร้างรูปแบบเฉพาะตนในการแสดงมองกาโดยคง

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้เหมาะสม เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การเคาะมองกาโดยการเพิ่มลีลาใหม่ และคงแบบแผนของศิลปะการย่ำเท้าที่เป็นเอกลักษณ์เดิม ทำให้เกิดการแสดงที่น่าดู เป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสร้างผลงานใหม่ในการแสดงมองกาโดยคงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเดิมไว้ได้อย่างเหมาะสม
2. นักเรียนมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการปฏิบัติการแสดงมองกา
3. นักเรียนมีความรักและชื่นชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. นักเรียนปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

เนื้อหา

1. การปฏิรูปลีลาการแสดงมองกาโดยคงเอกลักษณ์วัฒนธรรมเดิม ได้แก่ การใช้ไม้ไผ่ประดิษฐ์มองกา และแต่งกายแบบไทยใหญ่
2. การแสดงผลงานใหม่โดยคงเอกลักษณ์เดิมคือศิลปะการย่ำเท้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนกระบวนการย่ำเท้า การเคาะ และการแก้ไขจุดด้อยของการปฏิบัติ

ชั้นสอน

1. วิทยากรชี้แจงถึงวัฒนธรรมที่ต้องอนุรักษ์ไว้คือการช่างทำ และแนะนำวิธีการเพิ่มลีลาใหม่
  2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวทางปฏิรูปแบบอย่างการแสดง โดยยึดวัฒนธรรมการช่างทำได้
  3. นักเรียนแต่ละกลุ่มประมวลข้อเสนอลง และวางแผนการแสดงมอังกาในรูปแบบที่เพิ่มลีลาใหม่
  4. นักเรียนแสดงผลงานการปฏิรูปแบบอย่างทีละกลุ่ม
  5. นักเรียนฝึกซ้อมในแนวทางของตนแล้วจับฉลากเพื่อแสดงเดี่ยวจำนวน 10 คน
- ขั้นสรุป
1. นักเรียนแสดงผลงานการแสดงมอังกาในรูปแบบวัฒนธรรมเฉพาะที่เพิ่มลีลาใหม่ตามการวางแผนของชั้นเรียน
  2. นักเรียนประเมินผลงานของตนเองร่วมกัน
  3. นักเรียนสรุปวัฒนธรรมเดิมที่ต้องอนุรักษ์ไว้ และการเพิ่มลีลาใหม่ๆ ในการแสดงมอังกา โดยเขียนลงแบบสรุป แล้วเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงาน
  4. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง กว่าจะมาเป็นการแสดงมอังกาของฉัน เป็นการบ้าน
  5. นักเรียนส่งตัวแทนกล่าวแสดงความขอบคุณวิทยากร

สื่อการเรียนการสอน

1. มอังกา
2. แบบประเมินการปฏิบัติ
3. วิทยากร

การวัดผลประเมินผล

1. ตรวจผลงาน
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตความคิดสร้างสรรค์ สังเกตการแสดงออก

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง ศิลปะหลากหลายจากนิทรรศการ

แผนการสอนที่ 19 เรื่อง การวางแผนโครงการจัดนิทรรศการ

การส่งเสริมและอนุรักษ์

เวลา 3 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การจัดนิทรรศการเป็นวิธีการหนึ่งที่จะส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนเสนอ โครงการการจัดนิทรรศการการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
ท้องถิ่น

เนื้อหา

โครงการการจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับประสบการณ์การชมนิทรรศการของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความหมายของการจัดนิทรรศการ
2. ครูยกตัวอย่างการจัดนิทรรศการในรูปแบบการให้ผู้ชมมีส่วนร่วม และรูปแบบที่ผู้ชมไม่มีส่วนร่วม
3. นักเรียนดูตัวอย่างการเขียนโครงการ

แบบฟอร์มการเสนอร่างโครงการ

ชื่อ ..... ชั้น .....

ชื่อโครงการ .....

วันที่เริ่มทำ .....

วันที่จะทำให้เสร็จ .....

1. หลักการและเหตุผล (ทำไมต้องทำ)

.....

.....

2. จุดมุ่งหมายของการทำโครงการ (ทำเพื่อให้เกิดอะไร)

.....

.....

3. แผนการดำเนินงาน

.....

.....

4. ตารางปฏิบัติโครงการ

.....

.....

5. รายการวัสดุในการทำโครงการ

.....

.....

6. แบบหรือภาพสเก็ต

.....

.....

7. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

.....

.....

8. เกณฑ์ในการประเมินผลโครงการ

.....

.....

ลงชื่อ ..... อาจารย์ผู้สอน

ลงชื่อ ..... อาจารย์ที่ปรึกษา

หน่วยการเรียนรู้การสอนเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หน่วยย่อยที่ 6 เรื่อง ศิลปะหลากหลายจากนิทรรศการ

แผนการสอนที่ 20 เรื่อง การจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์

วัฒนธรรมท้องถิ่น

เวลา 4 คาบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านในสอย

สาระสำคัญ

การจัดนิทรรศการเป็นวิธีการหนึ่งที่จะส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้เหมาะสม

เนื้อหา

การจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนทบทวนโครงการที่ร่วมกันเขียนทั้งชั้น

ขั้นสอน

1. นักเรียนลงมือปฏิบัติจัดนิทรรศการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นตาม

โครงการที่วางไว้

2. นักเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนชั้นอื่นมาเข้าชมนิทรรศการ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนประเมินนิทรรศการที่จัดขึ้น

สื่อการเรียนการสอน

1. วัสดุอุปกรณ์การจัดนิทรรศการ การตกแต่ง การเตรียมสื่อ
2. ผลงานสิ่งที่เรียนมาแล้ว
2. แบบประเมินผลนิทรรศการ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตกระบวนการ
3. สังเกตผลงาน
4. สังเกตผลที่ได้รับ

แบบประเมินผลนิทรรศการ

รายการ	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. การนำความรู้มาใช้ในการจัดนิทรรศการ				
2. ขั้นตอนการจัดนิทรรศการ				
3. การแก้ไขปัญหาในการทำงาน				
4. ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์				
5. ความร่วมมือของผู้จัด				
6. การวางแผนการปฏิบัติ				
7. กิจกรรมได้ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น				
8. ความสนใจของผู้ชม				
9. การมีส่วนร่วมของผู้ชม				
10. วันและเวลาเหมาะสม				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
2	หมายถึง	พอใช้
3	หมายถึง	ดี
4	หมายถึง	ดีมาก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วย ชาติไทย หน่วยย่อย ศิลปวัฒนธรรม เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
จำนวนข้อสอบ 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน

คำชี้แจง   ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก, ข, ค, หรือ ง ในกระดาษคำตอบ

1. ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น หมายถึงข้อใด
  - ก. ชื่อเสียงของท้องถิ่น
  - ข. พลังประชาชนในท้องถิ่น
  - ค. ความเจริญของสิ่งปลูกสร้างในท้องถิ่น
  - ง. ความเจริญในการดำรงชีวิตที่เป็นสุขในท้องถิ่น

2. การประดิษฐ์กระทงบรรจุข้าวเพื่อถวายทาน จัดเป็นงานศิลปะด้านใด
  - ก. สถาปัตยกรรม
  - ข. ศิลปหัตถกรรม
  - ค. อุตสาหกรรม
  - ง. ประติมากรรม

3. การแสดงใดที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน
  - ก. ฟ็อนไต
  - ข. ฟ็อนโต
  - ค. มองกาก
  - ง. วงมอชิง

4. ในฐานะที่เป็นนักเรียน เราควรปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างไร
- ก. ศึกษาและฝึกปฏิบัติ
  - ข. ถ่ายภาพไว้ดูในวันหน้า
  - ค. ก่อตั้งชมรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
  - ง. เดินขบวนเรียกร้องให้ประชาชนอนุรักษ์
5. การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมีผลดีต่อท้องถิ่นมากที่สุดคือข้อใด
- ก. ชุมชนมีชื่อเสียง
  - ข. มีผู้คนมาเที่ยวมาก
  - ค. คนต่างถิ่นนำความทันสมัยมาให้
  - ง. รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไว้
6. เด็กชายประกอบชอบชมการแสดงจ๊าดไต และฝึกหัดขับร้องเพื่อเลียนแบบการแสดงดังกล่าวเสมอ แสดงว่าเด็กชายประกอบเป็นอย่างไร
- ก. มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - ข. ทำลายรูปแบบศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - ค. ล้อเลียนแบบอย่างศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - ง. นำเอาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นของเล่น
7. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรที่เห็นเด็กผู้ชายแต่งกายสวยงามขณะเป็นช่างลอง
- ก. ยุ่งยาก
  - ข. สิ้นเปลือง
  - ค. เป็นการเชิญชวนนักท่องเที่ยว
  - ง. เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

8. การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจะส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร
- ก. มีการแลกเปลี่ยนเงินตรากับชาวต่างประเทศ
  - ข. ธุรกิจท่องเที่ยวและค้าขายเจริญเติบโต
  - ค. ประชาชนยากจนเพราะไม่มีเวลาประกอบอาชีพหลัก
  - ง. ประชาชนยากจนเพราะนำเงินไปช่วยการส่งเสริม
9. ฟ็อนไต มีต้นเค้าทำฟ็อนมาจากชนหมู่ใด
- ก. พม่า
  - ข. ไทยใหญ่
  - ค. ลานนาผสมพม่า
  - ง. ลานนาผสมกับไทยใหญ่
10. การวางเท้าในการฟ็อนไต มีลักษณะอย่างไร
- ก. ตะปลายเท้าลงข้างหน้า
  - ข. ตะปลายเท้าลงข้างหลัง
  - ค. กระทุ้งสั้นเท้าไปข้างหน้า
  - ง. กระทุ้งสั้นเท้าไปข้างหลัง
11. เครื่องดนตรีสากลที่นำมาประกอบบรรเลงสำหรับการฟ็อนไต คือข้อใด
- ก. ฉิ่ง
  - ข. ฆ้องแผง
  - ค. กลองชุด
  - ง. แบนโจ

12. เอกลักษณะของการพอนไตที่ชนรุ่นหลังน่าจะภูมิใจและอนุรักษ์ไว้ คือข้อใด
- ก. การแต่งกาย และอุปกรณ์ประกอบทำพอน
  - ข. คนตรี และอุปกรณ์ประกอบทำพอน
  - ค. คนตรี และอุปกรณ์แต่งหน้า
  - ง. การแต่งกาย และทำพอน
13. เด็กผู้หญิงควรแต่งผมอย่างไร? ในการพอนไต
- ก.เกล้าผมทรงสูง
  - ข. ผมหน้าม้าเกล้าจุกกลางหัว แล้วแต่งด้วยดอกไม้
  - ค. ปลอยผมยาวประบ่าและหัดดอกไม้ที่หูหนึ่งข้าง
  - ง.เกล้าผมแล้วแบ่งปรอยผมลงมาประอกหนึ่งข้าง
14. นักเรียนจะนำวัสดุใดมาประกอบทำพอนไต เพื่อไม่ให้เป็นการทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม และให้เหมาะสม
- ก. กุบ
  - ข. กะลา
  - ค. กระจัง
  - ง. เขียวเขียวข้าว
15. มีการคาดคะเนว่าศิลปะลายปานชอยเกิดขึ้นสมัยใด
- ก. ก่อนมีลายไทย
  - ข. พร้อมกับเกิดลายไทย
  - ค. พุทธศตวรรษที่ 18
  - ง. พุทธศตวรรษที่ 20

16. ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจลลยปานชอยที่อยู่ในห้องถึนคือผู้ใด
- ก. นายอ่อง คำมัน
  - ข. นายไพฑูรย์ อินทรักษ์
  - ค. นางโสภา ชือตรง
  - ง. นางละหยึน ทองเชียว
17. การดัดแปลงรายละเอียดของการใช้ปานชอย ข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ก. ใช้ระดับชวยคาอาคาร
  - ข. ใช้ระดับชวยกระโปรง
  - ค. ใช้พลาสติกแทนการใช้สังกะสี
  - ง. ใช้ระดับป้ายสถานเรึงรมย์
18. ผู้ที่ต้องการประดิษฐ์ลวดลายปานชอยได้ชำนาญและผลงานสวยงามต้องมีคุณลักษณะใด
- ก. ขยัน ทำงานเร็ว ได้ผลงานจำนวนมาก
  - ข. ขยัน ใจเย็น เอาใจใส่ และทำงานปราณีต
  - ค. ใจเย็น รอดูแบบอย่างทุกครั้งที่ทำ
  - ง. กระตือรือร้น รีบทำโดยไม่ต้องดูแบบอย่างเลย
19. “กืออกชอมต่อ” หมายถึงข้อใด
- ก. ถ้วยขนาดเล็ก
  - ข. กระทบประดิษฐ์จากกระดาษสา
  - ค. กระทบประดิษฐ์จากใบตองใช้บรรจุอาหารเพื่อถวายนทาน
  - ง. กระทบประดิษฐ์จากใบตองใช้ลายน้ในวันลอยกระทง

20. “ก๊อกชอมต่อ” ชนิดใดใช้ถวายทานแก่ผู้เสียชีวิตไปแล้ว
- ก. ก๊อกชอมต่อโหลง
  - ข. ก๊อกชอมต่อแบบปากแหลม
  - ค. ก๊อกชอมต่อแบบปากเท่ากัน
  - ง. ก๊อกชอมต่อแบบตีนช้าง
21. ควรเลือกใช้ก๊อกชอมต่อขนาดใหญ่เพื่อพิธีกรรมใด
- ก. ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ
  - ข. ถวายข้าวมธุปายาสในงานบุญเดือนสิบ
  - ค. ถวายทานเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิตไปแล้ว
  - ง. ถวายทานแด่พระพุทธเจ้าโดยถวายบนหิ้งพระที่บ้าน
22. ถ้าต้องการเป็นผู้มีฝีมือในการประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ ควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. ฝึกประดิษฐ์ในวิหารงานบ้านเท่านั้น
  - ข. ฝึกประดิษฐ์เมื่อถึงเทศกาลงานบุญ
  - ค. ฝึกประดิษฐ์และนำไปใช้จริงทุกวัน
  - ง. ฝึกประดิษฐ์เมื่อมีอายุมากขึ้นกว่านี้
23. วิทยาการที่น่าจะสอนประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อแก่นักเรียน และใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุดคือผู้ใด
- ก. ครู
  - ข. ผู้ปกครอง
  - ค. วิทยากรในหมู่บ้าน
  - ง. ผู้ที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัด

24. “ก๊อ๊กซอมต๋อ” มีเอกลักษณ์ และจุดประสงค์การใช้สอยอย่างไร
- ก. ใช้ใบตองประดิษฐ์ บรรจุสินค้าจำหน่าย
  - ข. ใช้ใบตองประดิษฐ์ บรรจุอาหารทั่วไป
  - ค. ประดิษฐ์จากใบตองด้วยตนเอง บรรจุอาหารถวายทาน
  - ง. ประดิษฐ์จากใบตองด้วยตนเอง บรรจุอาหารทั่วไป
25. ถ้านักเรียนประดิษฐ์ก๊อ๊กซอมต๋อได้เองแล้วนำไปใช้ได้ จะมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ตนเองปฏิบัติเหมือนคนแก่
  - ข. ตนเองเป็นผู้ยึดมั่นในศาสนา
  - ค. ตนเองได้ร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
  - ง. ตนเองล้ำสมัย น่าจะนำสิ่งอื่นมาใช้แทน
26. การแสดงออกว่ามีความรักและชื่นชมงานศิลปะ คือข้อใด
- ก. ตั้งใจทำการจำหน่าย
  - ข. ตั้งใจทำให้ได้คะแนนเต็ม
  - ค. ตั้งใจทำเพื่อแบ่งให้เพื่อนส่งครู
  - ง. ตั้งใจทำและแสดงผลงานในนิทรรศการ
27. มองกาก หมายถึงข้อใด
- ก. เครื่องดนตรีประเภทฆ้อง
  - ข. เครื่องดนตรีทำจากโลหะ
  - ค. เครื่องดนตรีทำมาจากไม้สัก
  - ง. เครื่องดนตรีที่ดัดแปลงมาจากทัพพีคนข้าว

28. มองกาก เป็นงานศิลปะที่แสดงความสัมพันธ์ของสิ่งใด
- ก. ศิลปะกับผลงาน
  - ข. ความเป็นอยู่ กับเศรษฐกิจ
  - ค. ผู้คน, ความเป็นอยู่ และคุณค่าของเสียงดนตรี
  - ง. ผู้คน, ดนตรี, แสงสี, เงินตรา
29. ประโยชน์ของมองกากที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้โดยตรงคือข้อใด
- ก. ความสวยงาม
  - ข. ความเพลิดเพลิน
  - ค. ความมีชื่อเสียง
  - ง. ความสนใจจากผู้อื่น
30. เด็กชายมนัส เลือกใช้มองกากเพื่อสร้างความสนุกสนานในครอบครัวเขาเป็นคนอย่างไร
- ก. ประหยัด
  - ข. รักความสงบ
  - ค. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - ง. ชื่นชมวัฒนธรรม
31. พฤติกรรมของใครที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของมองกาก
- ก. รุ่งต่อต้านการใช้ไม้ไผ่ทำ
  - ข. แก้วเรียนรู้วิธีเคาะเท่าที่ครูบอก
  - ค. บัวคิดตามซั๊กถามวิทยากรที่สาริต
  - ง. เปรมเก็บมองกากไปใช้ประโยชน์ในห้องครัว

32. ลักษณะการย่างเท้าในการแสดง มองกาค เหมือนกับการแสดงใด
- ก. ฟ็อนไต
  - ข. ฟ็อนโต
  - ค. ฟ็อนเงี้ยว
  - ง. ฟ็อนกึ่งกาหล่า
33. ผู้ที่ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นผู้มีคุณลักษณะใดมากที่สุด
- ก. มีวินัย
  - ข. กล้าหาญ
  - ค. ประหยัด
  - ง. เห็นคุณค่า
34. นักเรียนจะพูดกับเพื่อนอย่างไร? เมื่อทราบว่าจะต้องจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะ
- ก. ยินดีร่วมงานมาก
  - ข. ขอเป็นผู้ชมดีกว่า
  - ค. ต้องรอคำสั่งจากครูก่อน
  - ง. คงต้องทำงานหนักอีกแล้ว
35. ใครเป็นบุคคลสำคัญในการทำให้การจัดนิทรรศการแสดงผลงานสำเร็จ
- ก. ครู
  - ข. นักเรียน
  - ค. ผู้ปกครอง
  - ง. ผู้อำนวยการโรงเรียน

36. นักเรียนอยากเป็นใครมากที่สุด จากข้อต่อไปนี้
- ก. แดงสาริตการประดิษฐ์ถือกชอมต่อแก่เพื่อนตลอดวัน
  - ข. คำขาดเรียนในวันจัดนิทรรศการที่โรงเรียน
  - ค. แหวไปต่างจังหวัดกับแม่ในวันจัดนิทรรศการที่โรงเรียน
  - ง. สายไม่อยากเพื่อนไต่บนเวทีเลยนั่งดูอย่างสบาย
37. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการวางแผนการจัดนิทรรศการคือสิ่งใด
- ก. ชื่องาน
  - ข. วัตถุประสงค์
  - ค. ผู้มาเปิดงาน
  - ง. รายชื่อผู้ชม
38. นักเรียนจะเลือกเสนอสิ่งใดในการจัดการจัดนิทรรศการในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- ก. มีเกมเล่น
  - ข. มีภาพยนตร์
  - ค. มีการสาธิต
  - ง. มีข้าวห่อแจก
39. หลังจากจัดนิทรรศการแสดงผลงานแล้วควรเกิดสิ่งใดที่เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- ก. ครูชมเชย
  - ข. ได้คะแนนเต็ม
  - ค. มีคนซื้อผลงานจนหมด
  - ง. ผู้ชมนำไปฝึกต่อที่บ้าน

40. นอกจากได้ชื่นชมผลงานจากการจัดนิทรรศการแล้ว ประโยชน์ทางอ้อมที่สำคัญที่สุดคือสิ่งใด

- ก. เกิดรายได้
- ข. เกิดชื่อเสียง
- ค. เกิดระเบียบวินัย
- ง. เกิดความสามัคคี

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.	ง	21.	ข
2.	ข	22.	ค
3.	ค	23.	ข
4.	ก	24.	ค
5.	ง	25.	ค
6.	ก	26.	ง
7.	ง	27.	ง
8.	ข	28.	ค
9.	ง	29.	ข
10.	ค	30.	ง
11.	ง	31.	ค
12.	ง	32.	ง
13.	ข	33.	ง
14.	ก	34.	ก
15.	ข	35.	ข
16.	ข	36.	ก
17.	ก	37.	ข
18.	ข	38.	ค
19.	ค	39.	ง
20.	ค	40.	ง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ง

แบบประเมินภาคปฏิบัติ

**แบบประเมินภาคปฏิบัติ
การฟ้อนไต**

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	กระบวนการ แต่งกายถูกต้อง					
2	วางเท้าถูกต้อง					
3	ฟ้อนได้พร้อมเพรียง					
4	กำหนดขั้นตอนชัดเจน					
5	ทำความเข้าใจขั้นตอน					
6	ฝึกฟ้อนจากแบบอย่าง					
7	ประเมินผลจากการฝึกซ้อม					
8	ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง					
9	ฝึกซ้อมก่อนปฏิบัติจริงจนชำนาญ					
10	ปฏิรูปแบบอย่างได้อย่างเหมาะสม					
	ผลงาน					
11	ฟ้อนได้สวยงาม					
12	แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม					
13	แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่					
	คุณลักษณะ					
14	ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ					
15	ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ					
16	มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
17	มีความตั้งใจปฏิบัติ					
18	มีความรับผิดชอบ					
	รวม					

เกณฑ์การผ่าน : ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4

คู่มือการประเมินภาคปฏิบัติ

การฟ้อนไต

(สำหรับครู)

วิธีดำเนินการสอบ

1. ให้นักเรียนฟ้อนไตในรูปแบบที่นักเรียนสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยมีเพลงประกอบการแสดงที่เปิดจากเครื่องบันทึกเสียง
2. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติและให้คะแนนในแบบประเมินการฟ้อนไต

คำชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติการฟ้อนไต

1. รายการประเมินมีทั้งสิ้น 18 ข้อ
2. การให้คะแนนแต่ละรายการเป็นการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน
3. แบบประเมินใช้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. เมื่อคำนวณคะแนนเฉลี่ยแล้วระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 4 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การให้คะแนน

1. แต่งกายถูกต้อง

แบบเสื้อถูกต้อง นุ่งผ้าถุงถูกต้อง มีสไบคล้องคอ	ระดับคะแนน 5
แบบเสื้อถูกต้อง นุ่งผ้าถุงถูกต้อง มีสไบแต่ไม่คล้องคอ	ระดับคะแนน 4
แบบเสื้อถูกต้อง นุ่งผ้าถุงถูกต้อง ไม่มีสไบ	ระดับคะแนน 3
แบบเสื้อถูกต้อง นุ่งผ้าถุงไม่ถูกต้อง ไม่มีสไบ	ระดับคะแนน 2
แบบเสื้อไม่ถูกต้อง นุ่งผ้าถุงไม่ถูกต้อง ไม่มีสไบ	ระดับคะแนน 1

2. วางเท้าถูกต้อง

วางสั้นเท้าลง ปลายเท้ากระดก ก้าวไปข้างหน้าถูกต้องจังหวะ	ระดับคะแนน	5
วางสั้นเท้าลง ปลายเท้ากระดก ก้าวไปข้างหน้า มีผิดจังหวะบ้าง	ระดับคะแนน	4
วางสั้นเท้าลง ปลายเท้ากระดก ก้าวไปข้างหน้า ผิดจังหวะบ่อย	ระดับคะแนน	3
ก้าวไปข้างหน้าโดยเหยียบฝ่าเท้าทั้งหมด ผิดจังหวะบ้าง	ระดับคะแนน	2
ก้าวไปข้างหน้าโดยเหยียบฝ่าเท้าทั้งหมด ผิดจังหวะบ่อย	ระดับคะแนน	1

3. ฟ้อนได้พร้อมเพรียง

ฟ้อนได้แม่นยำ ถูกจังหวะการวางเท้า สีสามือไม่ผิดพลาด	ระดับคะแนน	5
ฟ้อนได้ค่อนข้างแม่นยำ การวางเท้า สีสามือผิดพลาดบ้าง	ระดับคะแนน	4
ฟ้อนได้ค่อนข้างแม่นยำ การวางเท้าและสีลามือผิดพลาดบ่อย	ระดับคะแนน	3
ฟ้อนได้พลาดบ่อย การวางเท้าและสีลามือผิดพลาดบ่อย	ระดับคะแนน	2
ฟ้อนผิดพลาดบ่อยมากจนเห็นได้ชัด	ระดับคะแนน	1

4. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน

มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจนมาก	ระดับคะแนน	5
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจน	ระดับคะแนน	4
มีการวางแผน มีขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน	3
ไม่มีการวางแผน ขั้นตอนไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน	2
ไม่มีการวางแผน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติ	ระดับคะแนน	1

5. ทำความเข้าใจขั้นตอน

ปรึกษากับหมู่คณะ มีการวางแผนและซักซ้อม ทบทวนก่อน	ระดับคะแนน	5
ปรึกษากับหมู่คณะ มีการวางแผนและทบทวนก่อนปฏิบัติ	ระดับคะแนน	4
ปรึกษากับหมู่คณะ มีการวางแผนแต่ไม่ทบทวนก่อนปฏิบัติ	ระดับคะแนน	3
ไม่ปรึกษากับหมู่คณะ มีการวางแผนโดยลำพัง ไม่ทบทวนก่อน	ระดับคะแนน	4
ไม่ปรึกษากับหมู่คณะ ไม่มีการวางแผน และไม่ทบทวน	ระดับคะแนน	1

6. ฝึกฟ็อนจากแบบอย่าง
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดีมาก	ระดับคะแนน	5
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดี	ระดับคะแนน	4
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจบางขั้นตอน	ระดับคะแนน	3
ฝึกโดยเลียนแบบจากเพื่อน สนใจน้อย	ระดับคะแนน	2
ไม่สนใจแบบอย่าง	ระดับคะแนน	1
7. ประเมินจากการฝึกซ้อม
วิจารณ์การฝึกซ้อม สรุปผลการฝึกซ้อม เสนอการแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	5
วิจารณ์การฝึกซ้อม เสนอการแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	4
วิจารณ์การฝึกซ้อม ไม่เสนอการแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	3
วิจารณ์การฝึกซ้อม แต่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	2
ไม่วิจารณ์การฝึกซ้อม ไม่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	1
8. ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ หาแนวทางปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน	5
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน	4
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงบางจุด	ระดับคะแนน	3
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุงเล็กน้อย	ระดับคะแนน	2
รับฟังคำวิจารณ์ ไม่มีการปรับปรุง	ระดับคะแนน	1
9. ฝึกซ้อมก่อนปฏิบัติจริง
กระตือรือร้นและตั้งใจฝึกซ้อม เป็นผู้นำในการซ้อม	ระดับคะแนน	5
มีการฝึกซ้อมกับหมู่คณะ ออกความเห็นบ้าง	ระดับคะแนน	4
ฝึกซ้อมตามที่หมู่คณะกำหนด ไม่ออกความเห็น	ระดับคะแนน	3
ไม่เต็มใจฝึกซ้อม	ระดับคะแนน	2
ฝึกซ้อมเพียงครั้งเดียวตามลำพัง	ระดับคะแนน	1

10. ปฏิรูปแบบอย่างใดเหมาะสม
 คัดแปลงรายละเอียดโดยใช้วัสดุในท้องถิ่นและปรับรูปแบบ
 การพ่อนหลายอย่าง ระดับคะแนน 5
 รูปแบบการพ่อนมีการปรับรูปแบบบ้าง มีการใช้วัสดุประกอบ ระดับคะแนน 4
 รูปแบบการพ่อนมีการปรับปรุงเล็กน้อย มีการใช้วัสดุประกอบ ระดับคะแนน 3
 รูปแบบการพ่อนไม่มีการปรับรูปแบบ มีการใช้วัสดุประกอบ ระดับคะแนน 2
 ไม่มีการปรับรูปแบบในการพ่อน ไม่ใช้วัสดุประกอบ ระดับคะแนน 1
11. พ่อนได้สวยงาม
 มาก ระดับคะแนน 5
 ดี ระดับคะแนน 4
 ปานกลาง ระดับคะแนน 3
 พอใช้ ระดับคะแนน 2
 ไม่สวยงาม ระดับคะแนน 1
12. แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม (แบบเสื้อ การนุ่งผ้าถุง การเกล้าผม
 การแต่งผม สไบคล้องคอ)
 การแต่งกายถูกทุกอย่าง การวางเท้าและจิ้งหะถูกต้อง ระดับคะแนน 5
 การแต่งกายถูกต้อง 4 อย่าง การวางเท้าและจิ้งหะถูกต้อง ระดับคะแนน 4
 การแต่งกายถูกต้อง 3 อย่าง การวางเท้าและจิ้งหะถูกต้อง ระดับคะแนน 3
 การแต่งกายถูกต้อง 2 อย่าง การวางเท้าและจิ้งหะถูกต้อง ระดับคะแนน 2
 การแต่งกายถูกต้อง 1 อย่าง การวางเท้าและจิ้งหะถูกต้อง ระดับคะแนน 1
13. แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่
 ผลงานใหม่สวยงามมาก เหมาะสมมาก เอกลักษณ์เดิมชัดเจน ระดับคะแนน 5
 ผลงานใหม่สวยงาม มีเอกลักษณ์เดิมค่อนข้างชัดเจน ระดับคะแนน 4
 ผลงานใหม่สวยงาม ปานกลาง มีเอกลักษณ์เดิมชัดเจน ระดับคะแนน 3
 ผลงานใหม่สวยงาม พอใช้ มีเอกลักษณ์เดิมน้อย ระดับคะแนน 2
 ผลงานใหม่ไม่สวยงาม ไม่มีเอกลักษณ์เดิม ระดับคะแนน 1

14. ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ	
มั่นใจมาก	ระดับคะแนน 5
มั่นใจดี	ระดับคะแนน 4
มั่นใจปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มั่นใจพอใช้	ระดับคะแนน 2
ไม่มั่นใจ	ระดับคะแนน 1
15. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ	
ให้ความร่วมมือดีมาก	ระดับคะแนน 5
ให้ความร่วมมือดี	ระดับคะแนน 4
ให้ความร่วมมือปานกลาง	ระดับคะแนน 3
ให้ความร่วมมือพอใช้	ระดับคะแนน 2
ให้ความร่วมมือน้อย	ระดับคะแนน 1
16. มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น	
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดี	ระดับคะแนน 4
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยมาก	ระดับคะแนน 1
17. มีความตั้งใจปฏิบัติ	
มีความตั้งใจปฏิบัติดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความตั้งใจปฏิบัติดี	ระดับคะแนน 4
มีความตั้งใจปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความตั้งใจปฏิบัติพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความตั้งใจปฏิบัติน้อยมาก	ระดับคะแนน 1

18. มีความรับผิดชอบ

มีความรับผิดชอบดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความรับผิดชอบดี	ระดับคะแนน 4
มีความรับผิดชอบปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความรับผิดชอบพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความรับผิดชอบน้อยมาก	ระดับคะแนน 1

แบบประเมินภาคปฏิบัติ
การตัดกระดาษประดิษฐ์ศิลปะลายไต

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	กระบวนการ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์					
2	กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน					
3	ปฏิบัติตามขั้นตอน					
4	ใช้เครื่องมือ ได้ถูกต้องเหมาะสม					
5	ฝึกทำงานจากแบบอย่าง					
6	ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง					
7	ประเมินผลจากการทำงาน					
8	ปฏิรูบบนแบบอย่าง ได้เหมาะสม					
9	ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ					
10	ทำงานจนสำเร็จ					
11	เก็บกวาดสถานที่					
12	เก็บรักษาอุปกรณ์					
	ผลงาน					
13	ผลงานสวยงาม					
14	แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม					
15	แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่					
	คุณลักษณะ					
16	ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ					
17	ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ					
18	มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
19	มีความตั้งใจปฏิบัติ					
20	มีความรับผิดชอบ					
	รวม					

เกณฑ์การผ่าน : ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4

คู่มือการประเมินภาคปฏิบัติ การประดิษฐ์ศิลปะลายไต

วิธีดำเนินการสอบ

1. ให้นักเรียนตัดกระดาษเป็นลวดลายศิลปะลายไตตามวิธีการสร้างผลงานใหม่แต่คงเอกลักษณ์เดิม
2. ส่งให้นักเรียนเตรียมวัสดุมาล่วงหน้า
3. ครูสังเกตการปฏิบัติและให้คะแนนในแบบประเมินการตัดลวดลายศิลปะลายไต

คำชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติการประดิษฐ์ศิลปะลายไต

1. รายการประเมินมีทั้งสิ้น 20 ข้อ
2. การให้คะแนนแต่ละรายการเป็นการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน
3. แบบประเมินใช้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. เมื่อคำนวณคะแนนเฉลี่ยแล้วระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 4 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การให้คะแนน

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ (กรรไกร, กระดาษ, ดินสอ)

เตรียมอุปกรณ์ได้ครบ 4 รายการ	ระดับคะแนน 5
ขาดอุปกรณ์ 1 รายการ แต่สามารถทำงานได้	ระดับคะแนน 4
ขาดอุปกรณ์ 2 รายการ แต่สามารถทำงานได้	ระดับคะแนน 3
ขาดอุปกรณ์ 3 รายการ แต่สามารถทำงานได้	ระดับคะแนน 2
ขาดอุปกรณ์ 4 รายการ แต่สามารถทำงานได้	ระดับคะแนน 1

2. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจนมาก ขั้นตอนส่งผลต่อการปฏิบัติ	ระดับคะแนน 5
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจน	ระดับคะแนน 4
มีการวางแผน มีขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน 3
ไม่มีการวางแผน ขั้นตอนไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน 2
ไม่มีการวางแผน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติ	ระดับคะแนน 1
3. ปฏิบัติตามขั้นตอน (เตรียมวัสดุ, พบใบตอง, ประกอบ, ตกแต่ง, บรรจุอาหาร)
ปฏิบัติตามขั้นตอนทุกขั้นตอน	ระดับคะแนน 5
ปฏิบัติได้ 4 รายการ	ระดับคะแนน 4
ปฏิบัติได้ 3 รายการ	ระดับคะแนน 3
ปฏิบัติได้ 2 รายการ	ระดับคะแนน 2
ปฏิบัติได้ 1 รายการ	ระดับคะแนน 1
4. ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสม
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา	ระดับคะแนน 5
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ	ระดับคะแนน 4
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา	ระดับคะแนน 3
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ใช้อุปกรณ์อื่นแทนเครื่องมือที่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 1
5. ฝึกทำงานจากแบบอย่าง
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดีมาก มีการซักถาม	ระดับคะแนน 5
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดี	ระดับคะแนน 4
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจพอสมควร	ระดับคะแนน 3
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ความสนใจมีน้อย	ระดับคะแนน 2
ไม่สนใจเลย	ระดับคะแนน 1

6. ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ หาแนวทางปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน	5
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน	4
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงบางจุด	ระดับคะแนน	3
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุงเล็กน้อย	ระดับคะแนน	2
รับฟังคำวิจารณ์ ไม่มีการปรับปรุง	ระดับคะแนน	1
7. ประเมินผลจากการทำงาน
วิจารณ์การทำงาน สรุปผล เสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	5
วิจารณ์การทำงาน และเสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	4
วิจารณ์การทำงาน	ระดับคะแนน	3
ไม่วิจารณ์การทำงาน แต่รับฟังจากหมุ่คณะ	ระดับคะแนน	2
ไม่วิจารณ์การทำงาน ไม่รับฟังจากหมุ่คณะ	ระดับคะแนน	1
8. ปฏิรูประบบอย่างได้เหมาะสม
คัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมมาก	ระดับคะแนน	5
คัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสม	ระดับคะแนน	4
คัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมปานกลาง	ระดับคะแนน	3
คัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมพอใช้	ระดับคะแนน	2
คัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมน้อย	ระดับคะแนน	1
9. ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ
มีความชำนาญดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความชำนาญดี	ระดับคะแนน	4
มีความชำนาญปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความชำนาญพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความชำนาญน้อยมาก ไม่ชำนาญ	ระดับคะแนน	1

10. ทำงานจนสำเร็จ

มีความพยายามดีมาก ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน 5
มีความพยายามดี ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน 4
มีความพยายามพอสมควร ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน 3
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน 2
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ไม่ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน 1

11. การเก็บกวาดสถานที่

เต็มใจเก็บกวาดเองโดยไม่ต้องบอก เก็บกวาดทั่วถึง	ระดับคะแนน 5
เก็บกวาดของตนเองเท่านั้น โดยไม่ต้องบอก	ระดับคะแนน 4
เก็บกวาดเมื่อครูสั่งให้ทำ	ระดับคะแนน 3
เก็บกวาดเมื่อเพื่อนขอร้องให้ช่วย	ระดับคะแนน 2
ไม่เก็บกวาด	ระดับคะแนน 1

12. เก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์

ทำความสะอาดเครื่องมือได้สะอาดเรียบร้อย จัดเก็บเรียบร้อย	ระดับคะแนน 5
ทำความสะอาดเครื่องมือ ดูแลรักษา และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
ทำความสะอาดเครื่องมือ และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
ไม่ทำความสะอาดเครื่องมือ แต่จัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่ทำความสะอาด จัดเก็บไม่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 1

13. ผลงานสวยงาม

สวยงามมาก	ระดับคะแนน 5
สวยงาม	ระดับคะแนน 4
สวยงามปานกลาง	ระดับคะแนน 3
สวยงามพอใช้	ระดับคะแนน 2
ต้องปรับปรุง	ระดับคะแนน 1

14. แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมทุกอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 5
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมบางอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และแสดงไม่ค่อยถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิม	ระดับคะแนน 1
15. แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่
ผลงานใหม่สวยงามมาก เหมาะสมมาก เอกลักษณ์เดิมชัดเจน	ระดับคะแนน 5
ผลงานใหม่สวยงาม มีเอกลักษณ์เดิมค่อนข้างชัดเจน	ระดับคะแนน 4
ผลงานใหม่สวยงาม ปานกลาง มีเอกลักษณ์เดิมชัดเจน	ระดับคะแนน 3
ผลงานใหม่สวยงาม พอใช้ มีเอกลักษณ์เดิมน้อย	ระดับคะแนน 2
ผลงานใหม่ไม่สวยงาม ไม่มีเอกลักษณ์เดิม	ระดับคะแนน 1
16. ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ
มั่นใจมาก	ระดับคะแนน 5
มั่นใจดี	ระดับคะแนน 4
มั่นใจปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มั่นใจพอใช้	ระดับคะแนน 2
มั่นใจน้อยมาก	ระดับคะแนน 1
17. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ
ให้ความร่วมมือดีมาก	ระดับคะแนน 5
ให้ความร่วมมือดี	ระดับคะแนน 4
ให้ความร่วมมือปานกลาง	ระดับคะแนน 3
ให้ความร่วมมือพอใช้	ระดับคะแนน 2
ให้ความร่วมมือน้อย	ระดับคะแนน 1

18. มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดี	ระดับคะแนน 4
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยมาก	ระดับคะแนน 1
19. มีความตั้งใจปฏิบัติ
มีความตั้งใจปฏิบัติดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความตั้งใจปฏิบัติดี	ระดับคะแนน 4
มีความตั้งใจปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความตั้งใจปฏิบัติพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความตั้งใจปฏิบัติน้อยมาก	ระดับคะแนน 1
20. มีความรับผิดชอบ
มีความรับผิดชอบดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความรับผิดชอบดี	ระดับคะแนน 4
มีความรับผิดชอบปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความรับผิดชอบพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความรับผิดชอบน้อยมาก	ระดับคะแนน 1

**แบบประเมินภาคปฏิบัติ
การประดิษฐ์ถืออกซ่อมต่อ**

ชื่อนักเรียน.....

คำชี้แจง   สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	กระบวนการ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์					
2	กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน					
3	ปฏิบัติตามขั้นตอน					
4	ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสม					
5	ฝึกทำงานจากแบบอย่าง					
6	ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง					
7	ประเมินผลจากการทำงาน					
8	ปฏิรูบบนแบบอย่างได้เหมาะสม					
9	ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ					
10	ทำงานจนสำเร็จ					
11	เก็บกวาดสถานที่					
12	เก็บรักษาอุปกรณ์					
	ผลงาน					
13	ผลงานสวยงาม					
14	แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม					
15	แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่					
	คุณลักษณะ					
16	ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ					
17	ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ					
18	มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
19	มีความตั้งใจปฏิบัติ					
20	มีความรับผิดชอบ					
	รวม					

เกณฑ์การผ่าน : ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4

คู่มือการประเมินภาคปฏิบัติ การประดิษฐ์สื่อการสอนต่อ

วิธีดำเนินการสอบ

1. ให้นักเรียนประดิษฐ์สื่อการสอนต่อตามวิธีการสร้างผลงานใหม่แต่คงเอกลักษณ์เดิม
2. ส่งให้นักเรียนเตรียมวัสดุมาล่วงหน้า
3. ครูสังเกตการปฏิบัติและให้คะแนนในแบบประเมินการประดิษฐ์สื่อการสอนต่อ

คำชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติการประดิษฐ์สื่อการสอนต่อ

1. รายการประเมินมีทั้งสิ้น 20 ข้อ
2. การให้คะแนนแต่ละรายการเป็นการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน
3. แบบประเมินใช้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. เมื่อคำนวณคะแนนเฉลี่ยแล้วระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 4 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การให้คะแนน

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ (กรรไกร, กระดาษ, ดินสอ)
เตรียมอุปกรณ์ได้ครบ 4 รายการ ระดับคะแนน 5
ขาดอุปกรณ์ 1 รายการ แต่สามารถทำงานได้ ระดับคะแนน 4
ขาดอุปกรณ์ 2 รายการ แต่สามารถทำงานได้ ระดับคะแนน 3
ขาดอุปกรณ์ 3 รายการ แต่สามารถทำงานได้ ระดับคะแนน 2
ขาดอุปกรณ์ 4 รายการ แต่สามารถทำงานได้ ระดับคะแนน 1
2. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจนมาก ขั้นตอนส่งผลต่อการปฏิบัติดี ระดับคะแนน 5
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจน ระดับคะแนน 4
มีการวางแผน มีขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน ระดับคะแนน 3
ไม่มีการวางแผน ขั้นตอนไม่ชัดเจน ระดับคะแนน 2
ไม่มีการวางแผน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติ ระดับคะแนน 1

3. ปฏิบัติตามขั้นตอน (เตรียมวัสดุ, พับใบตอง, ประกอบ, ตกแต่ง, บรรจุอาหาร)
 ปฏิบัติตามขั้นตอนทุกขั้นตอน ระดับคะแนน 5
 ปฏิบัติได้ 4 รายการ ระดับคะแนน 4
 ปฏิบัติได้ 3 รายการ ระดับคะแนน 3
 ปฏิบัติได้ 2 รายการ ระดับคะแนน 2
 ปฏิบัติได้ 1 รายการ ระดับคะแนน 1
4. ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสม
 เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา ระดับคะแนน 5
 เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ ระดับคะแนน 4
 เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา ระดับคะแนน 3
 เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง ระดับคะแนน 2
 ใช้อุปกรณ์อื่นแทนเครื่องมือที่ถูกต้อง ระดับคะแนน 1
5. ฝึกทำงานจากแบบอย่าง
 ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดีมาก มีการซักถาม ระดับคะแนน 5
 ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดี ระดับคะแนน 4
 ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจพอสมควร ระดับคะแนน 3
 ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ความสนใจมีน้อย ระดับคะแนน 2
 ไม่สนใจเลย ระดับคะแนน 1
6. ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง
 เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ หาแนวทางปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด ระดับคะแนน 5
 เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด ระดับคะแนน 4
 รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงบางจุด ระดับคะแนน 3
 รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุงเล็กน้อย ระดับคะแนน 2
 รับฟังคำวิจารณ์ ไม่มีการปรับปรุง ระดับคะแนน 1

7. ประเมินผลจากการทำงาน
วิจารณ์การทำงาน สรุปผล เสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	5
วิจารณ์การทำงาน และเสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	4
วิจารณ์การทำงาน	ระดับคะแนน	3
ไม่วิจารณ์การทำงาน แต่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	2
ไม่วิจารณ์การทำงาน ไม่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	1
8. ปฏิรูประบบอย่างได้เหมาะสม
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมมาก	ระดับคะแนน	5
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสม	ระดับคะแนน	4
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมปานกลาง	ระดับคะแนน	3
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมพอใช้	ระดับคะแนน	2
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมน้อย	ระดับคะแนน	1
9. ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ
มีความชำนาญดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความชำนาญดี	ระดับคะแนน	4
มีความชำนาญปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความชำนาญพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความชำนาญน้อยมาก ไม่ชำนาญ	ระดับคะแนน	1
10. ทำงานจนสำเร็จ
มีความพยายามดีมาก ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน	5
มีความพยายามดี ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน	4
มีความพยายามพอสมควร ท้นกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	3
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ท้นกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	2
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ไม่ท้นกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	1

11. การเก็บกวาดสถานที่
เต็มใจเก็บกวาดเอง โดยไม่ต้องบอก เก็บกวาดทั่วถึง	ระดับคะแนน 5
เก็บกวาดของตนเองเท่านั้น โดยไม่ต้องบอก	ระดับคะแนน 4
เก็บกวาดเมื่อครูสั่งให้ทำ	ระดับคะแนน 3
เก็บกวาดเมื่อเพื่อนขอร้องให้ช่วย	ระดับคะแนน 2
ไม่เก็บกวาด	ระดับคะแนน 1
12. เก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์
ทำความสะอาดเครื่องมือได้สะอาดเรียบร้อย จัดเก็บเรียบร้อย	ระดับคะแนน 5
ทำความสะอาดเครื่องมือ ดูแลรักษา และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
ทำความสะอาดเครื่องมือ และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
ไม่ทำความสะอาดเครื่องมือ แต่จัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่ทำความสะอาด จัดเก็บไม่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 1
13. ผลงานสวยงาม
สวยงามมาก	ระดับคะแนน 5
สวยงาม	ระดับคะแนน 4
สวยงามปานกลาง	ระดับคะแนน 3
สวยงามพอใช้	ระดับคะแนน 2
ต้องปรับปรุง	ระดับคะแนน 1
14. แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมทุกอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 5
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมบางอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และแสดงไม่ค่อยถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิม	ระดับคะแนน 1

15. แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่
ผลงานใหม่สวยงามมาก เหมาะสมมาก เอกลักษณะเด่นชัดเจน	ระดับคะแนน	5
ผลงานใหม่สวยงาม มีเอกลักษณ์เด่นค่อนข้างชัดเจน	ระดับคะแนน	4
ผลงานใหม่สวยงาม ปานกลาง มีเอกลักษณ์เด่นชัดเจน	ระดับคะแนน	3
ผลงานใหม่สวยงาม พอใช้ มีเอกลักษณ์เด่นน้อย	ระดับคะแนน	2
ผลงานใหม่ไม่สวยงาม ไม่มีเอกลักษณ์เด่น	ระดับคะแนน	1
16. ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ
มั่นใจมาก	ระดับคะแนน	5
มั่นใจดี	ระดับคะแนน	4
มั่นใจปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มั่นใจพอใช้	ระดับคะแนน	2
มั่นใจน้อยมาก	ระดับคะแนน	1
17. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ
ให้ความร่วมมือดีมาก	ระดับคะแนน	5
ให้ความร่วมมือดี	ระดับคะแนน	4
ให้ความร่วมมือปานกลาง	ระดับคะแนน	3
ให้ความร่วมมือพอใช้	ระดับคะแนน	2
ให้ความร่วมมือน้อย	ระดับคะแนน	1
18. มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดี	ระดับคะแนน	4
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยมาก	ระดับคะแนน	1

19. มีความตั้งใจปฏิบัติ
มีความตั้งใจปฏิบัติดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความตั้งใจปฏิบัติดี	ระดับคะแนน	4
มีความตั้งใจปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความตั้งใจปฏิบัติพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความตั้งใจปฏิบัติน้อยมาก	ระดับคะแนน	1
20. มีความรับผิดชอบ
มีความรับผิดชอบดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความรับผิดชอบดี	ระดับคะแนน	4
มีความรับผิดชอบปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความรับผิดชอบพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความรับผิดชอบน้อยมาก	ระดับคะแนน	1

แบบประเมินภาคปฏิบัติ
การแสดงมองกาก

ชื่อนักเรียน.....
คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	กระบวนการ แต่งกายถูกต้อง					
2	กำหนดชั้นตอนชัดเจน					
3	ทำความเข้าใจขั้นตอน					
4	ฝึกปฏิบัติจากแบบอย่าง					
5	ฝึกซ้อมจนเกิดความชำนาญ					
6	ประเมินผลจากการฝึกซ้อม					
7	ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง					
8	ปฏิรูปร่างแบบอย่างได้เหมาะสม					
9	เก็บรักษาอุปกรณ์					
10	ใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสม					
	ผลงาน					
11	อย่างทำถูกต้อง					
12	แสดงได้สวยงามน่าดู					
13	ผลงานสวยงาม					
14	แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม					
15	แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นใหม่					
	คุณลักษณะ					
16	ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ					
17	ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ					
18	มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น					
19	มีความตั้งใจปฏิบัติ					
20	มีความรับผิดชอบ					
	รวม					

เกณฑ์การผ่าน : ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4

คู่มือการประเมินภาคปฏิบัติ

การแสดงผลงาน

วิธีดำเนินการสอบ

1. ให้นักเรียนปฏิบัติการแสดงมืองากที่เป็นผลงานใหม่ของตน แต่คงเอกลักษณ์เดิม
2. ครูสังเกตการปฏิบัติและให้คะแนนในแบบประเมินการแสดงมืองาก

คำชี้แจงเกี่ยวกับการประเมินภาคปฏิบัติการแสดงมืองาก

1. รายการประเมินมีทั้งสิ้น 20 ข้อ
2. การให้คะแนนแต่ละรายการเป็นการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน
3. แบบประเมินใช้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. เมื่อกำหนดคะแนนเฉลี่ยแล้วระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 4 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การให้คะแนน

1. แต่งกายถูกต้อง

แต่งชุดไทยใหญ่ ผู้ชายมีผ้าโพกศีรษะ	ระดับคะแนน 5
แต่งชุดไทยใหญ่ ผู้ชายไม่มีผ้าโพกศีรษะ	ระดับคะแนน 4
สวมเสื้อแบบไทยใหญ่ แต่กางเกงและผ้าถุงไม่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
ใช้ชุดพื้นเมืองของท้องถิ่น	ระดับคะแนน 2
แต่งชุดทั่วไป	ระดับคะแนน 1
2. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน

มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจนมาก ขั้นตอนส่งผลต่อการปฏิบัติดี	ระดับคะแนน 5
มีการวางแผน มีขั้นตอนชัดเจน	ระดับคะแนน 4
มีการวางแผน มีขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน 3
ไม่มีการวางแผน ขั้นตอนไม่ชัดเจน	ระดับคะแนน 2
ไม่มีการวางแผน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติ	ระดับคะแนน 1

3. ปฏิบัติตามขั้นตอน (เตรียมวัสดุ, พับใบตอง, ประกอบ, ตกแต่ง, บรรจุอาหาร)
ปฏิบัติตามขั้นตอนทุกขั้นตอน	ระดับคะแนน 5
ปฏิบัติได้ 4 รายการ	ระดับคะแนน 4
ปฏิบัติได้ 3 รายการ	ระดับคะแนน 3
ปฏิบัติได้ 2 รายการ	ระดับคะแนน 2
ปฏิบัติได้ 1 รายการ	ระดับคะแนน 1
4. ใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสม
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา	ระดับคะแนน 5
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง มีทักษะ	ระดับคะแนน 4
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง ใช้เครื่องมือที่เตรียมมา	ระดับคะแนน 3
เลือกใช้เครื่องมือถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ใช้อุปกรณ์อื่นแทนเครื่องมือที่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 1
5. ฝึกทำงานจากแบบอย่าง
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดีมาก มีการซักถาม	ระดับคะแนน 5
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจดี	ระดับคะแนน 4
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ตั้งใจพอสมควร	ระดับคะแนน 3
ฝึกโดยเลียนแบบจากวิทยากร ความสนใจมีน้อย	ระดับคะแนน 2
ไม่สนใจเลย	ระดับคะแนน 1
6. ปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ หาแนวทางปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน 5
เต็มใจรับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงทุกจุด	ระดับคะแนน 4
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุง ปรับปรุงบางจุด	ระดับคะแนน 3
รับฟังคำวิจารณ์ มีการปรับปรุงเล็กน้อย	ระดับคะแนน 2
รับฟังคำวิจารณ์ ไม่มีการปรับปรุง	ระดับคะแนน 1

7. ประเมินผลจากการทำงาน

วิจารณ์การทำงาน สรุปผล เสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	5
วิจารณ์การทำงาน และเสนอวิธีแก้ไขปรับปรุง	ระดับคะแนน	4
วิจารณ์การทำงาน	ระดับคะแนน	3
ไม่วิจารณ์การทำงาน แต่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	2
ไม่วิจารณ์การทำงาน ไม่รับฟังจากหมู่คณะ	ระดับคะแนน	1

8. ปฏิรูปแบบอย่างได้เหมาะสม

ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมมาก	ระดับคะแนน	5
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสม	ระดับคะแนน	4
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมปานกลาง	ระดับคะแนน	3
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมพอใช้	ระดับคะแนน	2
ดัดแปลงรายละเอียดในการทำงานเหมาะสมน้อย	ระดับคะแนน	1

9. ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ

มีความชำนาญดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความชำนาญดี	ระดับคะแนน	4
มีความชำนาญปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความชำนาญพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความชำนาญน้อยมาก ไม่ชำนาญ	ระดับคะแนน	1

10. ทำงานจนสำเร็จ

มีความพยายามดีมาก ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน	5
มีความพยายามดี ทำงานสำเร็จด้วยตนเองในเวลาที่กำหนด	ระดับคะแนน	4
มีความพยายามพอสมควร ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	3
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	2
ขอร้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ ไม่ทันกำหนดเวลา	ระดับคะแนน	1

11. การเก็บกวาดสถานที่
เต็มใจเก็บกวาดเองโดยไม่ต้องบอก เก็บกวาดทั่วถึง	ระดับคะแนน 5
เก็บกวาดของตนเองเท่านั้น โดยไม่ต้องบอก	ระดับคะแนน 4
เก็บกวาดเมื่อครูสั่งให้ทำ	ระดับคะแนน 3
เก็บกวาดเมื่อเพื่อนขอร้องให้ช่วย	ระดับคะแนน 2
ไม่เก็บกวาด	ระดับคะแนน 1
12. เก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์
ทำความสะอาดเครื่องมือได้สะอาดเรียบร้อย จัดเก็บเรียบร้อย	ระดับคะแนน 5
ทำความสะอาดเครื่องมือ ดูแลรักษา และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
ทำความสะอาดเครื่องมือ และจัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
ไม่ทำความสะอาดเครื่องมือ แต่จัดเก็บถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่ทำความสะอาด จัดเก็บไม่ถูกต้อง	ระดับคะแนน 1
13. ผลงานสวยงาม
สวยงามมาก	ระดับคะแนน 5
สวยงาม	ระดับคะแนน 4
สวยงามปานกลาง	ระดับคะแนน 3
สวยงามพอใช้	ระดับคะแนน 2
ต้องปรับปรุง	ระดับคะแนน 1
14. แสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมดั้งเดิม
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมทุกอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 5
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมบางอย่าง และถูกต้อง	ระดับคะแนน 4
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และถูกต้อง	ระดับคะแนน 3
แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิมน้อย และแสดงไม่ค่อยถูกต้อง	ระดับคะแนน 2
ไม่แสดงเอกลักษณ์ดั้งเดิม	ระดับคะแนน 1

15. แสดงผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

ผลงานใหม่สวยงามมาก เหมาะสมมาก เอกลักษณะเดิมชัดเจน	ระดับคะแนน	5
ผลงานใหม่สวยงาม มีเอกลักษณ์เดิมค่อนข้างชัดเจน	ระดับคะแนน	4
ผลงานใหม่สวยงาม ปานกลาง มีเอกลักษณ์เดิมชัดเจน	ระดับคะแนน	3
ผลงานใหม่สวยงาม พอใช้ มีเอกลักษณ์เดิมน้อย	ระดับคะแนน	2
ผลงานใหม่ไม่สวยงาม ไม่มีเอกลักษณ์เดิม	ระดับคะแนน	1

16. ปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ

มั่นใจมาก	ระดับคะแนน	5
มั่นใจดี	ระดับคะแนน	4
มั่นใจปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มั่นใจพอใช้	ระดับคะแนน	2
มั่นใจน้อยมาก	ระดับคะแนน	1

17. ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ

ให้ความร่วมมือดีมาก	ระดับคะแนน	5
ให้ความร่วมมือดี	ระดับคะแนน	4
ให้ความร่วมมือปานกลาง	ระดับคะแนน	3
ให้ความร่วมมือพอใช้	ระดับคะแนน	2
ให้ความร่วมมือน้อย	ระดับคะแนน	1

18. มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีมาก	ระดับคะแนน	5
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดี	ระดับคะแนน	4
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นปานกลาง	ระดับคะแนน	3
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นพอใช้	ระดับคะแนน	2
มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยมาก	ระดับคะแนน	1

19. มีความตั้งใจปฏิบัติ
มีความตั้งใจปฏิบัติดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความตั้งใจปฏิบัติดี	ระดับคะแนน 4
มีความตั้งใจปฏิบัติปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความตั้งใจปฏิบัติพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความตั้งใจปฏิบัติน้อยมาก	ระดับคะแนน 1
20. มีความรับผิดชอบ
มีความรับผิดชอบดีมาก	ระดับคะแนน 5
มีความรับผิดชอบดี	ระดับคะแนน 4
มีความรับผิดชอบปานกลาง	ระดับคะแนน 3
มีความรับผิดชอบพอใช้	ระดับคะแนน 2
มีความรับผิดชอบน้อยมาก	ระดับคะแนน 1

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

- คำชี้แจง
- แบบสอบถามมี 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 15 ข้อ
  - ให้นักเรียนอ่านและตอบตามความจริง
  - คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อคะแนนของนักเรียนแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1.	เนื้อหาที่เรียนน่าสนใจ		
2.	เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป		
3.	เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์		
4.	เนื้อหาที่เรียนตรงตามความต้องการของข้าพเจ้า		
5.	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้		
6.	กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ		
7.	สื่อและอุปกรณ์น่าสนใจ		
8.	ข้าพเจ้ามีความสุขในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอน		
9.	ข้าพเจ้าชอบเรียนกับวิทยากรท้องถิ่น		
10.	ข้าพเจ้าคิดว่ากระบวนการกลุ่มมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน		
11.	การได้ประเมินผลตนเอง ประเมินผลเพื่อนมีประโยชน์ต่อการเรียนของข้าพเจ้า		
12.	เวลาสำหรับการเรียนการสอนเหมาะสม		
13.	ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น		
14.	ข้าพเจ้ามีความรักท้องถิ่นของตนมากขึ้น		
15.	ข้าพเจ้าอยากเรียนในรูปแบบนี้อีก		

ตอนที่ 2   **เติมคำตอบลงในช่องว่างให้ได้ใจความ**

1.   เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนแล้วชอบมากที่สุด คือ .....
      เพราะ .....
.....
.....

2.   เรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนแล้วชอบน้อยที่สุด คือ .....
      เพราะ .....
.....
.....

3.   สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการให้ปรับปรุงและเพิ่มเติม คือ .....
.....
.....
.....

4.   เรื่องศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนนอกเหนือจากที่เรียนไปแล้วข้าพเจ้า
      ต้องการเรียนเกี่ยวกับ .....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์
สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่น

เรื่อง ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนหน่วยศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านในสอย สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
ชื่อ ..... นามสกุล .....
  - เพศ .....
  - อายุ ..... ปี
  - อาชีพ ..... ตำแหน่ง .....
  - ความสัมพันธ์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็น .....
  - ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน .....
  - ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับชุมชน .....
2. โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของเนื้อหาที่ควรจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1-4 เมื่อ 1 คือ สิ่งที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด
- ด้านศิลปหัตถกรรม
- ( ) การประดิษฐ์ศิลปะสายไต่
  - ( ) การสานกูป
  - ( ) การประดิษฐ์โคมทรงกระบอก
  - ( ) การประดิษฐ์ก๊อกชอมต่อ

ด้านนาฏศิลป์

- ( ) ฟ้อนไต
- ( ) ก้ำแลว
- ( ) ก้ำลาย
- ( ) ฟ้อนกิ่งกาหล่า

ด้านดนตรี

- ( ) วงมอชิง
- ( ) วงฆ้องราว
- ( ) วงกลองกำนยาว
- ( ) มอาก

3. ท่านคิดว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมจะมาเป็นวิทยากรให้แก่ใครบ้างในเรื่องใด
1. .... เรื่อง .....
  2. .... เรื่อง .....
  3. .... เรื่อง .....
4. ท่านคิดว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นแหล่งข้อมูล เช่น ตำนาน ตำรา เอกสาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน สิ่งปลูกสร้าง สิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น ที่เหมาะสมจะนำมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนหน่วยศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่แหล่งใดบ้าง และเกี่ยวกับเรื่องใด
1. ....
  2. ....
  3. ....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางพัชราภรณ์ วิมาลัย	รหัส 4122371
วัน เดือน ปี เกิด	6 กันยายน 2506	
ที่อยู่ปัจจุบัน	38 ถนนสิงหนาทบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58000	
ประวัติการศึกษา		
2529	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกษตรกรรม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
ประสบการณ์การทำงาน		
2529	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านตะคร้อลาด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์	
2530	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชบ้านดง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
2532	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
2535	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	
2537	อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนบ้านในสอย อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านในสอย อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	